

VĖLINĖS – DIENA, KAI VISA LIETUVA NUŠVINTA ŽVAKUTĖMIS

Bernardas Brazdžionis

ESU MIRTIS

*Esu mirtis, kuri tave lydėjo
Nuo mažo kūdikio sapnų,
Esu mirtis, kuri šalnoj rugsėjo
Ir vasaros žvaigždynuos gyvenu.*

*Esu mirtis, kuri gėles aplanko
Ir žemės viešpatysčių karalius,
Esu aš motina, kuri beturčius renka,
Ir karalienė - auksą ir perlus ...*

*Daug sužadėtinų į mano glėbį puolė,
Kaip jauno rytmečio rasa, skaisčių,
Daug kunigų, daug emeritų ir vienuolių
Išliejo ašarų, juos išvedant, karčių.*

*Daug išvedžiau iš skurdo ir iš bado,
Daug iš kalėjimų tamsių išvadavau,
Daug pavergtųjų mano rankoj laisvę rado,
Ir daugeliui laivų ramiausias uostas aš buvau.*

1942. IX. 21.

Laidotuvių procesija – paskutinis palydėjimas. Iš Telesforo Valiaus ciklo „Tragedija Baltijos pajūry“. *Medžio raižinys.*

RUSIJA KETINA
PADALINTI
UKRAINĄ

Vilnius, spalio 20 d. (LŽ). Ukraina bijo dėl savo ateities, nes Maskva svajoja apie Krymą. Livadijos rūmuose, kur kažkada Winston Churchill, Franklin D. Roosevelt ir Stalinas dalijosi įtakos sritis Europoje, buvo surengta konferencija Ukrainos ateičiai aptarti. Tačiau netikėtai svarbiausia tema tapo klausimas, ar prasidės karas tarp Rusijos ir Ukrainos?

Šį rugpjūtį Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev savo laiške išbarė Ukrainos vadovą Viktor Juščenką už jo antirusišką politiką ir pareiškė, kad Rusija nepalaikys su juo jokių ryšių. Taip pat D.Medvedev teigė, kad ketina peržiūrėti 1997 metais Rusijos bei Ukrainos pasirašytą draugystės sutartį ir gali atsitikti taip, kad Maskva nustos gerbti Ukrainos valstybines sienas. Taip Maskva pasiuntė Kijevui aiškų signalą - kitas Ukrainos prezidentas turi pripažinti Rusijos teisę vetuoti Ukrainos strateginį kursą.

Praėjusią savaitę buvęs Ukrainos prezidento patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Vladimir Gorbulin paskelbė straipsnį, kad Rusija ketina padalyti Ukrainą. Karščiausiu tašku taps Krymas - vienintelė Ukrainos sritis, kur dominuoja rusiškai kalbantys gyventojai. Be to, Rusijos laikraščiai vis labiau agituoja už Krymo prijungimą prie Rusijos, o keliuose Maskvos restoranuose ukrainietiški barščiai jau pervadinti į „mažarusiškus“.

Rusija ne tik reikalauja nuversti V.Juščenką, bet ir skatina Ukrainą keisti politikos kryptį. D.Medvedev jau iškėlė Kijevui ultimatumą - susitaikyti su Rusijos viršenybe ir nebesiekti narystės NATO, be to, pratęsti karinės Rusijos bazės buvimo Sevastopolyje laiką. Britų dienraštis *The Guardian* rašo, kad „tokiomis sąlygomis naujasis Ukrainos prezidentas tiesiog taptų Rusijos marionete“.

Ukrainą ir Rytų Europą gąsdina tai, kad JAV, siekdama „perkrauti“ santykius su Maskva, jas palieka likimo valiai. Barack Obama labiau rūpi Irano, Afganistano ir

(Nukelta į 5 psl.)

YRA KUO DŽIAUGTIS

Kęstutis Girnius

Pilkame Lietuvos politikos peizaže prezidentė Dalia Grybauskaitė yra reta prošvaistė – politikė, kuri kompetentingai atlieka savo pareigas ir išlaiko žmonių pasitikėjimą. Per pirmąjį savo prezidentavimo šimtadienį ji elgėsi santūriai ir vengė radikalių žingsnių, bet parodė, kad valstybė turi vadovę, su kuria reikia skaitytis ir kuri gerai jaučia krašto pulsą bei gyventojų lūkesčius.

Niekas neabejojo, kad prezidentė buvo kompetentinga technokratė, ryžtinga administratorė. Tačiau kilo klausimų dėl jos politinės brandos, gebėjimų rasti bendrą kalbą su Seimu, Vyriausybe ir tauta. Nebuvo aišku, ar ji pajėgs atsispiirti vilionėms trenkti kumščiu į stalą ir įvesti „tvarką“. Per rinkimų kampaniją ji kalbėjo gana kategoriškai. Vyriausybės, kurios kreipiasi į tarptautines organizacijas dėl finansinės paramos, esą „demonstruoja politinę impotenciją“. Ji pasakė, kad nepakęs valdininkų „gumos tampymo“, ir reikalavo, kad jau pirmąją prezidentavimo dieną ant jos stalo būtų Energetikos ministerijos parengtas konkretus „Leo LT“ likvidavimo planas. Nerimą kėlė pareiškimai dėl galimybės šalį valdyti dekretais.

Prezidentė tuojau parodė, kad ji smulkiai nenurodinės Vyriausybei, ką ji turinti daryti. Ji beveik nekeitė Vyriausybės sudėties, tik vienas ministras buvo priverstas atsisakyti savo

portfelio. Platesnės apimties kabineto valymas būtų pakėlęs jos vertinimus, bet ir padidinęs įtampą su Vyriausybe, su kuria ji turi dirbti. Ji pasirinko bendradarbiavimą, taip parodydama, kad neketina peržengti savo kompetencijos ribų. D. Grybauskaitė panašų nuosakumą rodė ir santykiuose su Seimu, pirmosiomis dienomis vetuodama tik du įstatymus. Ji neskubėjo pasiūlyti savo kandidato į Aukščiausiojo Teismo pirmininkus, kaip ir neskubėjo atleisti susikompromitavusio Valstybės saugumo departamento direktoriaus Povilo Malakausko. Šis atsargumas ją puošia. Ji dar telkia komandą, susipažįsta su problemomis, nes supranta, kad lengviau nepagadinti reikalų negu pagadinus taisyti.

Užsienio politikoje įvyko didesni pokyčiai, nors nebūta grandiozinių gestų. Žengti pirmieji žingsniai stengiantis pataisyti pašlijusius santykius su Rusija. Superpatriotai gal išvelgia vertybių atsisakymo ir Lietuvos interesų išdavimo požymių, bet gerų santykių su visais kaimynais išlaikymas buvo kertinis užsienio politikos principas iki kokių 2004 metų. Kontroversijų sukėlė prezidentės nutarimas susitikti su Lietuvoje viešėjusiu Baltarusijos vadovu Aleksandru Lukašenka. Tačiau susitikimas buvo suderintas su Europos Sąjunga (ES), kuri siekia glaudesnio dialogo su Baltarusija. Ji parodė ES,

(Nukelta į 4 psl.)

JAV FLIRTAS SU RUSIJA NEPAKENKS
RYTŲ EUROPAI

JAV viceprezidentas Joe Biden spalio 20 d. atvyko į Lenkiją, kuri yra pirmoji jo kelionės į Vidurio ir Rytų Europą stotelė. Jis pareiškė, kad Vašingtono ir Maskvos santykių „perkrovimas“ nepakenks Rytų Europos saugumui.

JAV viceprezidentas J. Biden prieš derybas su Lenkijos vadais paneigė, kad Vašingtonas nusigrėžė nuo savo sąjungininkų Rytų Europoje, atsakydamas į nuogastavimus dėl JAV ir Rusijos santykių „perkrovimo“ politikos. „Esame aiškiai pasakę, kad mūsų žingsniai santykių su Rusija gerinimo link nebus vykdomi Rytų Europos sąskaita“, - kelionę po Lenkiją, Čekiją ir Rumuniją pradėjęs J.Biden sakė Lenkijos dienraščiui *Rzeczpospolita*.

Lenkija yra pasirengusi dalyvauti planuojamoje naujoje JAV priešraketinės gynybos sistemoje, kurią praėjusį mėnesį atskleidė JAV prezidentas Barack Obama, pareiškė šios šalies ministras pirmininkas Donald Tusk, kai Varšuvoje lankosi JAV viceprezidentas J. Biden. „Lenkijos požiūriu naujasis priešraketinis projektas yra labai įdomus bei svarbus, ir mes esame pasirengę dalyvauti jame atitinkamu mastu“, - sakė D.Tusk per bendrą su J.Biden spaudos konferenciją.

Kritikai šią trumpą kelionę pašaipiai vadina atsiprašymo vizitu, kuriuo siekiama nuraminti Lenkiją ir Čekiją po Vašingtono paskelbto sprendimo atsisakyti buvusio prezi-

dento George W.Bush administracijos planų dėl priešraketinės gynybos skydo elementų dislokavimo šiose šalyse.

Pareigūnai neigia, kad J. Biden, kuris šios kelionės metu taip pat lankysis Rumunijoje, buvo patikėta misija nuraminti JAV partneres Varšuvą ir Prahą. Jie taip pat tvirtina, kad Vašingtono siekis „perkrauti“ santykius su Rusija nebus įgyvendinamas sąjungininkų sąskaita. Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski pareiškė, kad JAV planai dėl naujos priešraketinės gynybos sistemos „nėra blogi“, ir sakė, kad per numatytas derybas klaus viceprezidento J.Biden apie jų įgyvendinimo terminus.

B.Obama rugsėjo 17 dieną paskelbė atsisakantis prieštaringai vertinto PRG skydo elementų Lenkijoje ir Čekijoje dislokavimo plano, kuriam pritarė respublikonas prezidentas G.W.Bush. *LRT*

Vatikanas, spalio 20 d. Popiežius Benediktas XVI priimdamas naują Europos Sąjungos pasiuntinį Vatikane paragino Bendriją neužmiršti savo „krikščioniškųjų šaknų“. Europos vertybės yra ilgos istorijos, kurioje krikščionybė atliko esminį vaidmenį, rezultatas, sakė pontifikas. Negalima leisti europiniam civilizacijos modeliui palaipsniui save sugriauti, pabrėžė Katalikų bažnyčios vadovas. Benediktas XVI sakė, kad Bažnyčia nori padėti ES kūrimo procese. *LRT*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė spalio 20 d. siūlė greičiau baigti iliustraciją ir paviesti su specialiosiomis tarnybomis bendravusiųjų asmenų pavardes. “Esu už kuo greitesnį iliustracijos proceso baigimą, nes turime žmonių, kurie yra “pakabinti” – verbuoti ar kaip nors kitaip buvo priversti bendradarbiauti, ir tie, kurie nepripažino, tai yra, nepaėjo iliustracijos proceso kuomet buvo laikas. Esu už tai, kad jie būtų viešinami”, - per spaudos konferenciją sakė D. Grybauskaitė. Pasak šalies vadovės, tai būtų pagalba ir tiems žmonėms, nes dalimi jų šiuo metu gali būti manipuluojama kai kurių šalių interesų linkme. Prezidentė šiuo klausimu laikosi nuomonės, kad svarbiausia, jog laikantis skaidrumo, viešumo ir atvirumo principų iliustracijos procesas Lietuvoje būtų baigtas. “Taigi kuo greičiau užbaigsime, kuo viešiau tai padarysime, tuo visiems – ir tiems žmonėms, ir pačiai valstybei – bus saugiau”.

Rusijos istorijos vadovėliuose neigiama Baltijos valstybių sovietinė okupacija, teisinamas J. Stalinas ir apskritai bolševikų teroras. Tokias „žinias“ gauna ir Lietuvos mokytojai, kurie autobusais vežiojami į seminarus Rusijoje ir ten viskuo aprūpinami, rašo „Lietuvos rytas“ rugsėjo 30 d. laidoje.

Paryžiuje rugsėjo 8 d. mirė popiežiaus garbės prelatas **kun. Jonas Petrošius**, visą savo kunigiškąjį gyvenimą tarnavęs Prancūzijos lietuvių sielovadai. Jis priklausė Telšių vyskupijai. Pagal kunigo pageidavimą, urna su velionio pelenais buvo atvežta į Žvingių šv. Kryžiaus bažnyčią. Rugsėjo 16-osios vakarą joje Kalvarijos kalnus giedojo gausiai susirinkę tikintieji. Rugsėjo 17 d. buvo aukojamos laidotuvių šv. Mišios, kurias aukėjo vyskupas Jonas Boruta, SJ, koncelebravo 20 kunigų ir dalyvavo Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos auklėtiniai. Velionis studijavo Tiubingeno ir Strassburgo universitetuose ir ten išventintas kunigu. Paryžiaus kardinolo Feltino buvo pakviestas į Paryžių ir paskirtas lietuvių katalikų Prancūzijoje ir Belgijoje misijos vadovu. Šias pareigas vykdė visą savo gyvenimą, būdamas Lietuvių Bendruomenės valdybose ir jos tarybos pirmininku. Paryžiaus lietuviai kiekvieną sekmadienį rinkdavosi į pamaldas jėzuitų koplyčioje.

Kauno Juozo Gruodžio konservatorijoje šiais metais chorinio dirigavimo studijas pradėjo 12 studentų. Antrame ir ketvirtame kurse studijuoja po vieną, trečiame šeši studentai.

Kauno muzikinis teatras pradėjo savo 69-ąją sezoną. Choro vadovas yra Ramūnas Tilvikas. Chore yra 48 dainininkai, tačiau labai trūksta tenorų. 18-40 metų asmenys kviečiami į chorą. Teatras atsisveikina su Ch. Gounod opera „Faustas“, kurios spektakliai vyko nuo 1994 metų. Operos režisierius Gintas Žilys operoje iškėlė žmogaus nuopuolio dramą ir nuoširdų tikėjimą atgimimu. Operos dirigentas Julius Geniušas dirigavo paskutinį spektaklį. Dainavo Sabina Martinaitytė, Algirdas Janutas, Tomas Ladiga, Jonas Antanavičius, Rita Preikšaitė, Giedrius Prunskus, Liudas Mikalauskas, Stanislava Garbaravičiūtė.

Šilalės dekanas kun. Stasys Toleikis tos parapijos vikarui kunigui Kęstučiui Motiejaičiui pavedė aptarnauti nuolatinio kunigo neturinčią Tūbinių parapiją. Kas sekmadienį jis aukoja šv. Mišias Tūbinių Dievo Apvaizdos bažnyčioje ir atlieka religinius patarnavimus. Pamaldų metu gieda Tūbinių choras, kuriam vadovauja Kornelijus Pukinskis.

Vilniuje ant buvusio KGB rūmų sienos atidengta paminklinė lenta skirta partizano Petro Vizbaro-Vapsvos žuvimo vietai įamžinti. Jis verčiamas išduoti draugą pasirinko mirtį - 1953 m. liepos 22 d. per tardymą išsoko pro KGB rūmų trečio aukšto langą.

„Kremliaus strategija“, kuris yra Maskvos propagandos centras, savo tinklalapyje komunisto J. Paleckio vaikaičio vadovaujamą „Fronto partiją“ giria kaip vienintelę partiją, norinčią gerų ryšių su Rusija. Jis ragina pradėti „objektyvų“ Molotovo-Ribbentropo pakto vertinimą.

Kiauram Seimo biudžetui atsivėrė gaivus šaltinis - kasą vis dažniau papildo politikų grąžinami anksčiau iššvaistyti mokesčių mokėtojų pinigai. Pavyzdžiui, liberalcentristas Artūras Melianas buvo priverstas grąžinti poilsiui Druskininkuose išleistus mokesčių mokėtojų pinigus. Jis netikėtai apsilankė Seimo buhalterijoje ir parlamento biudžetą papildė 500 litų iš savo kišenės. Paaiškėjo, kad politiko dosnumo priežastis - etikos sargų susidomėjimas jo savaitgalio vizitu Druskininkuose gegužės 1-3 dienomis, kai jis buvo apsigyvenęs prabangiam viešbutyje „Regina“, pramogavo „Čili picoje“, buvo išvykęs į Varnėnų kaimą. Vilniuje išrinktas šis politikas etikos sargams aiškino, kad ten susitikinėjo su rinkėjais. Piniginę gali tekti pakratyti ir konservatorių frakcijos gretas neseniai papildžiusiam Sauliui Stomai. Iš parlamentinei veiklai skiriamų lėšų politikas nupirko 350 knygynų lentynose užsigulėjusio savo paties romano „Anapus tavęs ir mane“ egzempliorių. Dar 2002 metais Lietuvos rašytojų sąjungos išleistoms savo knygoms S. Stoma išleido bemaž 1,3 tūkst. litų.

KONGRESAS BALSAVO UŽ GUANTANAMO KALINIŲ PERKĖLIMĄ Į JAV

Washington, DC, spalio 21 d. (AFP). JAV Kongresas uždegė žalią šviesą prezidento Barack Obama pasiūlymui Guantanamo įlankos karinėje bazėje laikomus įtariamus teroristus teisti Jungtinėse Valstijose, sustiprindamas Baltųjų rūmų pastangas uždaryti liūdnai pagarsėjusį sulaikymo centrą.

Už nutarimą, kuris yra 42,7 mlrd. dolerių vertės JAV Nacionalinio saugumo departamento finansavimo 2010 m. projekto dalis, balsavo 79 Senato nariai, 19 senatorių balsavo prieš. Anksčiau šis dokumentas didele persvara buvo patvirtintas Atstovų Rūmuose.

B. Obama jau antrą kadencijos dieną pažadėjo per metus uždaryti sulaikymo centrą, kuris kėlė tarptautinės bendruomenės protestus dėl JAV paskelbto „karo su terorizmu“ taktikos. Pasak prezidento, Guantanamo centras turėtų būti uždarytas iki kitų metų sausio 22 d., tačiau Baltųjų rūmų patarėjai pabrėžė, kad įgyvendinti šį pažadą nebus lengva.

Naujasis įstatymas draudžia paleisti kalinius JAV, taip pat jų valdomose teritorijose, tokiose kaip Guamas arba Puerto Rikas. Pagal jį taip pat būtina atlikti kruopštų 45 dienas trunkantį galimų grėsmių saugumui įvertinimą tų sulaikytųjų, kuriuos ketinama teisti JAV. Nutarime taip pat sakoma, jog sulaikytasis gali būti išsiųstas į kitą šalį tik tada, kai prezidentas oficialiai paskelbia Kongresui sulaikytojo vardą, jį priimančią šalį, rizikos įvertinimą ir perkėlimo sąlygas.

Dokumentas taip pat leis Pentagonui uždrausti viešinti nuotraukas, vaizduojančias smurto atvejus prieš JAV įstaigų laikomus įtariamus teroristus, palaikant prezidento B. Obama nuostatą šiuo klausimu.

B. Obama priešininkai respublikonai priešinosi bet kokiai galimybei perkelti įtariamus teroristus į JAV, net jeigu jie būtų laikomi griežtojo režimo federaliniuose kalėjimuose kartu su žudikais maniakais ir žagintojais.

NE SSRS PRADĖJO KARĄ, SAKO RUSIJOS PREZIDENTAS

Belgradas, spalio 20 d. (Interfax). Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev pareiškė, jog tezė apie vienodą hitlerinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos atsakomybę dėl Antrojo pasaulinio karo pradėjimo yra visiškai nepagrįsta, ir „šlykščiais“ pavadinimo mėginimus „klastoti istoriją”.

Antradienį kalbėdamas Serbijos parlamente Rusijos prezidentas kreipėsi į tuos,

Buvęs Čekijos prezidentas Vaclav Havel, kairėje, pasisakė prieš JAV prezidento B. Obamos nuolaidžiaujamą politiką komunistams, kai jis atsisakė Washingtone priimti kovotoją už Tibeto laisvę Dalai Lamą. Vėliau Baltieji rūmai pranešė, kad prezidentas galbūt priims Dalai Lamą, kai grįš iš komunistinės Kinijos lapkričio mėnesį. Ši nuotrauka daryta, kai Dalai Lama prieš mėnesį lankėsi Prahoje. *AP*

ATVERTA GALIMYBĖ ANGLIKONAMS PEREITI Į KATALIKŲ BAŽNYČIĄ

Anglikonai vyskupai, kunigai ir tikintieji, norintys pereiti į Katalikų Bažnyčią, iki šiol būdavo priimami individualiai. Dabar popiežius Benediktas XVI sukūrė sistemą, pagal kurią į Katalikų Bažnyčią gali būti priimtose ištisos anglikonų parapijos ar netgi vyskupijos.

Keliama vienintelė sąlyga: kad keičiantys bažnytinę priklausomybę žmonės priimtų Katalikų Bažnyčios mokymą ir Popiežiaus autoritetą.

Kard. William Joseph Levada, Tikėjimo doktrinos kongregacijos prefektas: „*Taip, jie bus katalikai. Taip kaip žmonės, einantys per Įvesdinimo į Katalikų Bažnyčią ritualus ar katechumeninį procesą, vadovaudamiesi ritualais ir asmeniškai išpažįsta tikėjimą – taigi, tas yra aišku.*“

Struktūra, priimsianti naujai atvykusius anglikonus, paremta asmeninio ordinariato modeliu, kurio geras pavyzdys yra karinis ordinariatas arba struktūros, veikiančios Rytų apeigų Katalikų Bažnyčiose.

Mons. Joseph di Noia, Dieviškosios liturgijos kongregacijos sekretorius: „*Ši forma, asmeninio ordinariato forma, skirta tam tikrai vietinės Bažnyčios daliai. Ir kai išryškėja grupės, norinčios pasinaudoti Apaštalinės konstitucijos teikiama galimybe, – bet kur pasaulyje – gali ja pasinaudoti vietos lygiu, pasitardami su Šventuoju Sostu bei vietos Vyskupų konferencija.*“

Šventasis Sostas paskiria ordinara, kuriuo gali būti anglikonų kunigas arba vyskupas, priimtas į Katalikų Bažnyčią.

Susituokę anglikonų vyskupai negali būti ordinariais – šias pareigas galės eiti vien celibate gyvenantys anglikonų vyskupai ar kunigai. Anglikonų kunigai, kurie yra vedę, galės ir toliau vykdyti savo pastoracinę bei kunigišką tarnystę. Ši nauja struktūra suteikia galimybę anglikonams visiškai susivienyti su Katalikų Bažnyčia, o kartu likti ištikimais autentiškam anglikoniškam dvasiniam ir liturginiam paveldui, panašiai kaip yra su Rytų apeigų Katalikų Bažnyčiomis.

Dvasinis Anglikonų Bažnyčios vadovas Kenterberio arkivyskupas Rowan Williams pritarė šiam naujam projektui.

Kitas žingsnis šiame procese bus Apaštalinės konstitucijos pasirašymas, po kurio ordinariatai pradės galiojančiai veikti. Sprendimas suteikia galimybę daliniam susijungimui, kol toliau tęsiasi dialogas, siekiantis visiškos bendrystės.

Bernardinai.lt

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

RUSIŠKOJI PROPAGANDA GAUBIA LIETUVĄ

Šiandien, prieš 70 metų, 1939 m. spalio 27 d., Lietuvos Kariuomenės rinktinė pradėjo žygį į Vilnių ir su Raudonosios Armijos vadovybe susitiko prie taip vadinamos demarkacinės linijos, kurią žymėjo aukštos kartys ir kaip imperializmo ženklas, iš lenkų pusės, buvo sudegintos. Spalio 28 dieną Rinktinės daliniai įžygiavo į savo sostinę, Švenčionėlius, Valkininkus ir kitus miestus. Vilniuje Lietuvos kariuomenę sutiko daug gyventojų, ir ne tik lietuvių, bet ir lenkų, gudų, žydų ir kitų tautybių.

Spalio 29 d. buvo numatytas Lietuvos trispalvės iškėlimas Gedimino kalne, gaudžiant bažnyčių varpams. Vėliavos iškėlimas įvyko, bet bažnyčių varpai tylėjo. Lenkų dvasininkai, atrodo, tuo būdu „atsidėjo“ Lietuvai už neutralitetą karo metu ir už lenkų karių ir pabėgėlių civilių globą.

Tuoj buvo sudaryta civilinė krašto administracija: Vilniaus įgaliotiniu prie Lietuvos Vyriausybės pradžioje buvo paskirtas Kauno burmistras A. Merkys, bet jam tapus ministru pirminku paskirtas K. Bizauskas, kuris turėjo derinti Vilniaus krašto reikalus su Lietuvos valstybe.

Šiandien vėl verta prisiminti, jog rusiškoji Sovietų Sąjunga prieš tai pradėjusi karą prieš Lenkiją 1939 m. rugsėjo 17 d., po poros dienų užėmė Vilnių ir tuoj ten pradėjo organizuoti Sovietų administraciją. Vilnius ir visas kraštas buvo laikomas Gudijos dalimi. Taip gyventojus informavo tuoj įsteigtas jau baltarusių laikraštis „Vilenskaja Pravda“ (Vilniaus tiesa). Vilniuje esant sovietinei armijai, paskelbtas Vilniaus miesto komunistų komitetas organizavo politinius susirinkimus, kad Vilnius ir visas kraštas būtų prijungtas prie Baltarusijos. Tie susirinkimai ir jų reikalavimai buvo organizuojami su Maskvos nurodymais, kad priverstų Lietuvą priimti Sovietų siūlomas derybų sąlygas su karinių dalinių įvedimu į Lietuvos teritoriją. Molotovas grasino lietuviams sutikti su jo sąlygomis, jei nenori, kad būtų įjungti į Baltarusiją. Pagaliau Lietuvos delegacija buvo priversta spalio 10 dieną pasirašyti Vilniaus perdavimo ir savitarpio pagalbos sutartį tarp Sovietų Sąjungos ir Lietuvos. Taip baigėsi bandymas Vilnių prijungti prie Baltarusijos. *(Lietuvių Archyvas, Bolševizmo metai. 13-16 psl.)*

Šiandien, kaip rašo Vakarų žiniasklaida, vėl Rusijos propagandos tikslas užvaldyti išsilaisvinusių iš rusų okupacijos kraštų mąstyseną, kad juose būtų galima elgtis kaip savo namuose. Lietuvos Seimo Saugumo komiteto pirmininkas A. Anušauskas Lietuvos istorikų suvažiavime patvirtino, kad Rusija vis didesnę savo propagandinės veiklos dalį skiria Lietuvai. Po kultūrinio bendradarbiavimo skraiste, kaip ir anuomet, Lietuvoje organizuojami sambūriai, kurių tikslas yra ne supažindinti su rusų kultūra, bet skleisti Rusijos imperialistinę ideologiją. Lietuviai pamažu įtraukiami į rusišką kultūrą. Jau niekam nesvarbu, kad rusų dainininkės koncertas Lietuvoje bus Vasario 16-ąją, mūsų valstybės nepriklausomybės atgavimo dieną, arba kad Kovo 11-ajai pakviesta Rusijos militaristinė grupė „Liube“.

Lietuvoje jau yra politinių veikėjų, kurie nebesislapstydami veikia Rusijos naudai.

S. Tūbėnas

NOBELIO PREMIJA B.OBAMAI – NUKVAKUSIO NORVEGŲ KOMITETO, SUVAIKĖJUSIOS EUROPOS VISUOMENĖS PADARINYS

Būna tokių momentų, kai manai, kad jau nieko nebei-sivaizduojamo neišgalvosi. Spalio 16 d. rytą, skaitydamas žinias apie būsimą sprendimą dėl Nobelio taikos premijos laureato, pastebėjau, kad „tarp kandidatų ir JAV prezidentas B.Obama“, ir prunkštelėjau. Mat, kaip juokina kai kas save ir kitus, pagalvojau. Sugalvok tu man tokią nesąmonę. Tai buvo juokingiau, nei visas Lietuvos Seimo cirkas kartu paėmus, na, kaip kokia nors Nacionalinė premija Minedui, arba pamin-klas Zvonkei prie Katedros aikštės. Iš serijos „tyčia nesugalvotum“.

Po kelių valandų sužino-jau, kad prunkščiau ir kriuk-sėjau be reikalo. Visi pažįsta-mi lingavo galvas ir murmėjo tą patį: „Kai man pasakė, maniau, kad juokauja“. Tikrai panašu į juoką. JAV pre-zidentas dar nespėjo poste išbūti nei metų. Apie kokius nors pasiekimus kalbėti anks-ti (žinoma, nesėdėjo rankas sudėjęs: **nusilenkęs rusų spaudimui, atsisakė planų statyti raketas Čekijoje ir Lenkijoje**; tačiau abejotina, ar tai toks jau kilnus poelgis - tokiais skaitikliais skaičiuo-jant, turbūt galima būtų skirti Nobelio premiją ir kokiam nors premjerui už PVM tarifo pakeitimą).

Pažadų ir uždegančių kal-bų būta, bet viskas kol kas tik kalbose ir liko, net jei sutik-sime, kad visi planai teisingi: Gvantanamo bazė Kuboje vis dar veikia, JAV kariai vis dar Irake, Afganistane tebėra sunku, o nesiskutęs Irano prezidentas toliau grūmoja murzinu pirštu ir vograuja, girdi, mūsų branduolinės pro-gramos iš mūsų neatimsite, š***u ir tapšnoju, sako, ant visų jūsų reikalavimų.

Vienu žodžiu, nelabai aišku, už kokius pasiekimus B.Obama taip pagerb-tas, juolab palyginti jį su kitais Nobelio taikos premi-jos laureatais. N.Mandela, A.Sacharovas, L.Walesa, Motina Teresė, M.A.Sadatas ir M.Beginas, W.Brandtas, M.L.Kingas - kiekvienas šių žmonių buvo milžinas, pa-aukojęs kokiam nors kilniam tikslui visą gyvenimą arba bent didelę jo dalį, pasiekęs tokį statusą per kančias, sunkų darbą ir beprotišką pasišven-timą. B.Obamos nuopelnas kol kas tik toks, kad jį išrinko prezidentu. Sakyčiau, kol kas skystoka.

Tipiškiausias atsiliepimas, kurį tenka perskaityti: „Man

jis patinka, aš už jį balsa-vau (ar balsuočiau), bet šito, žinote, jau per daug - kaž-koks nesusipratimas“. Yra tik pavienių pritariančių balsų, kurių labiausiai nelogiškas pareiškimas: „Nusipelnė, nes šimtąsyk geresnis prezidentas už G.W.Bush“.

Net jei taip ir būtų (o spręsti būtų geriau bent jau pasibaigus vienai B.Obamos kadencijai), tai pakankamai keista priežastis skirti žmo-gui Nobelio taikos premiją. Juo labiau kad taip sako tie patys žmonės, kurie vadino G.W.Bush nusikaltėliu, blo-giausiu JAV prezidentu per visą istoriją ir buku kauboju-mi. Tai nuo kada užtenka būti tik geresniam už blogiausią, kad gautum prizą?

Kas tai - nevykėlių žai-dynės ar vaikų darželis, kur dalinami paguodos prizai ir moliniai medaliai net ir tiems, kas dar neatbėgo iki finišo, bet vistiek stengėsi ir neprišlapino kelnųčių?

Čia ir yra pagrindinė Nobelio komiteto keisto spren-dimo liūdna reikšmė. Reikalas net ne tas, kad **Norvegijos ge-radariai jau keletą metų žy-miai noriau kreipia premijas į politinio spektro kairę** (kai Taikos premiją gavo buvęs JAV prezidentas J.Carter, vie-nas narių atvirai pasakė, kad tokiu sprendimu norėta įgelti G.W.Bush; premija A.Gore neturėjo nieko bendra su taika, bet „žmogaus sukurtos klima-to kaitos“ kritika buvo labai madinga).

Premija avansu - tai infan-tilizuotos, bet kokią pagarbą pasiekimams ir sėkmei pra-radusios visuomenės nusiste-kenimo viršūnė. „Nesvarbu laimėti, svarbu - dalyvauti“, visų nevykėlių šūkis, ir dabar jį Nobelio komitetas priėmė kaip principą.

Premija - už pastangas, arba net tik už ketinimus, o ne už rezultatą. Skatinimas ir plojimas katučių, kol dar niekas neįvyko. Ir bjaurus, žeminantis spjūvis tiems, kas gyvenime daug pasiekė ir turi kuo pasididžiuoti. Kam jiems dabar ta premija?

Jie jaučiasi turbūt kaip ir tie, kas žiūrėjo, kaip tuome-čiam Sovietų generaliniam sekretoriui L.Brežnevui vieną po kitos segė SSRS didvyrio žvaigždės, o galiausiai net ir „Pergalės“ ordiną, kuris buvo skirtas tik karvedžiams. Tai buvo nukvakusios Sovietų Sąjungos, nebesusivokian-čios ir pasimetusios, pasku-tinės konvulsijos.

Dabar ir Europa ne tik

paseno, ji - suvaikėjo, kaip senelis, kuris niekaip nebe-randa raktų, akinius kartais padeda į šaldytuvą ir painioja anūkų vardus. Senelis snū-duriuoja prie televizoriaus, ką rodo - nesvarbu, kad tik kas nors mirgėtų priešais nosį; papasakoti, kokią laidą žiūrėjo - negali.

Taip ir Nobelio komitetas: supainiojęs rinkimų kam-panijos kalbas su realybe, nubalsavo, o dabar, matyt, krapšto pakaušį: „Na, įdo-miai mes čia, nieko nepasa-kysi“.

Tokio paties marazmo ir pasimetimo vedina Europa (ir kai kurie kultūros ir meno veikėjai JAV pakrantėse) prieš kurį laiką murmėjo dėl R.Polanskio suėmimo. Kaip pasakė vienas JAV televizijos apžvalgininkas, jei kam nors trylikamečio vaiko žagini-mas, prišėrus narkotikų, yra moralinių diskusijų objektas („Nusikaltimas ar ne? Juk seniai viskas buvo.“), tai su tokiu pašnekovu tikrai nėra apie ką kalbėtis. Toks pašnekovas nesupranta, kad pabėgimas nuo teisėsaugos nėra civilizuotoje visuome-nėje laikomas priimtiniu, jei nusikaltėlis mano, kad jam gali nepatikti bausmė.

Taip ir su Nobelio komi-tetu nėra apie ką kalbėti. Jei tiems žmonėms kažkas turi aiškinti kriterijus, kuriais daugelį dešimtmečių rėmėsi garbingas apdovanojimas, tai tikėtis iš jų gero (o gal net ne labai gero - tiesiog pusiau prasmingo) sprendimo - be-viltiška.

Turėjau tokį dėstytoją, ku-ris paskaitose apie estetiką dažnai naudojo frazę „kultūros griuvėsiai“, kalbėdamas apie pigios popkultūros triumfą prieš senąsias vertybes. Per du pastaruosius dešimtmečius dėstytojo žodžius vis patvir-tindavo tai talentų šou, tai neišsilukštenusių popžvaigž-dučių „memuarai“, tai televi-zijos realybės programos, kur įžymybe tampama, sėdint ant sofos.

B.Obama yra, deja, tos popkultūros ir blizgiųjų žur-nalų paveiksliukų bei viešųjų ryšių organizuotų renginių produktas. Jis dar nieko ne-pasiekė, bet minia jau mano, kad yra šaunus: miniai taip buvo pasakyta, o ir šou buvo geras, įspūdingas, ko daugiau reikia.

Kultūros griuvėsiai, taigi. Atrodo, kad tai kultūrai griū-nant, nuolaužos prispaudė ir sveiko proto likučius Osle.

Andrius Užkalnis

VYTAUTAS LANDSBERGIS

PEDOFILAI IR TEISĖTVARKA

A. Sakalas savo tekste „Bernardinuose” (2009-10-13) primena dešimties metų senumo faktus apie pedofilijos verslą Vilniuje, būtent „vie-nuose” Vaikų globos namuose ir kariškių profesinio rengimo pirtyje (taip rašo), kur vaikai buvo seksualiai prievartaujami, o „pirtis priklausė labai aukštiems pareigūnams”. A. Sakalo pastangų ir generalinio prokuroro pavaduotojo K. Betingio bei Vilniaus rajono prokuratūros operatyvumo dėka vienas prievartautojas buvęs nuteistas. O kur patys „pirtininkai” ir ten įveistas pedofilijos lizdas priklausęs net labai aukštiems pareigūnams? Tai neturėjo būti palikta sau, juolab, kad ir A. Sakalas netrukus tapo valdžia. Gal nebūtų nė tų jo aprašomų naujų faktų, kurie krėtė ir ligi šiol tebekrečia „tuos pačius globos namus” Vilniaus rajone. Kai namų vadovai nūnai pasipriešino vaikų išnaudojimui vietoje ir užsienyje, „vaikai teismo sprendimu buvo pervežti į kitus vaikų namus” uoliai padedant rajoninei Vaiko teisių apsaugos tarnybai, ir tęsiama ankstesnė užsienio kelionių praktika. Jeigu ji susijusi su pedofilijos verslu, tai žodžiai „teismo sprendimu” skamba siaubingai.

Kad tai ne vienietiniai atvejai, liudytų apie aną ankstes-

nį laiką Lenkijoje išplėtota viešųjų ryšių kampanija dėl „Lietuvoj badaujančių lenkų vaikų”, kurią sekė ne tik aukojamų labdaros lėšų srautai, bet ir vaikų iš Pabradės globos namų vežiojimai paviešėti kai kuriose šeimose Lenkijoje. Kai paaiškėjo esant pedofilijos nusikaltimų, lenkų slaptosios tarnybos prigriebė vietinius nusikaltėlius „šeimose” ir perspėjo Lietuvos valdžią, kad Vilniaus rajono prokuratūra turėtų tuoj pat atlikti kratas Pabradės globos namų pareigūnų kabinetuose ir butuose. Ar tai buvo padaryta, ir kokie rezultatai, reiktų atsakymo nors dabar. Kaip ir dėl A.Sakalo aprašytosios pirties. **Jei nieko nedaryta, tai reikėtų, kad nusikalstamo pedofilijos verslo šaknys ilgos ir galingos.** Nesinorėtų manyti, kad jos apraizgė ir teisėsau-gą, bet paneigiančių tai arba apsivalymo žingsnių reikia greičiau, nes žmonių pyktis ir nepasitikėjimas valstybe jau perauga į psichozę.

Ar tikrai vaiko teisių kontrolierė, ėmusis ginti D.Kedžio dukrą, kad jos byla būtų perduota iš vilkinančios prokuratūros aukštesnei prokuratūrai, buvo už tai Administracinio teismo ispėta? Už tai, kad rūpinosi? Taip rašo A. Sakalas, bet kuo tada rūpinasi kažkuris Administracinis teismas?

Ji sumažino kanceliarijos tarnautojų skaičių, įtikino savo politinio pasitikėjimo darbuotojus grąžinti jau išmokėtas išeitines išmokas, politiniams patarėjams neskyrė tarnybinio transporto.

Būta kitų simbolinių žingsnių. Prezidentė sugėdijo Lietuvos banko vadovą Reinoldijų Šarkiną ir įtikino jį pritarti jo stambaus atlyginimo mažinimui. Ji paprašė Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos pirmininką Virgilijų Poderį pasitraukti iš „Leo LT“ stebėtojų tarybos pirmininko posto dėl akivaizdaus interesų konflikto – žmogus negali nu-statinėti kainų savo bendrovei. Lietuvoje tiek susitaikyta su interesų konfliktais ir piktnaudžiavimu tarnybine padėtimi, kad dažnai jie net nepastebimi, į juos nereaguojama. D. Grybauskaitė pastebėjo ir reagavo.

Ne visus tenkina santykinis prezidentės nuosai-kumas. Vieni norėtų, kad prezidentė labiau konfrontuotų su Vyriausybe, kiti pasiilgsta griežtesnių priemonių prieš įvairius „blogiukus“, oligarchus ir monopolistus. Bet keistai skamba priekaištai, kad prezidentė nevykdo pažado

Keistoka, kad A. Sakalas, per pedofiliją iškeliantis ir prokuratūrų, ir teismų įtartinybės, vis dėlto mūru stoja, kad mūsų teisminėje santvarkoje permainų nereikia. Anot jo, pralaimėjusi pusė visada sakanti, jog teismas korumpuotas. Taip buvo ir Audriaus Butkevičiaus byloje, ir pats A. Sakalas balsavo, ko gera, kad nuteistasis už tiesiai nufilmuotą didelių pinigų ėmimą kyšiui prokuratūroje, net kalėjime atsidūręs, liktų Seimo nariu. **Čia buvo didelis smūgis teisei valstybei.** O svarbiausia, baigia straipsnį vaikų gynėjas, kad Lietuvoje šiukštu neatsirastų teismo tarėjų arba prisiekusiųjų teismo institucijos. To išties labai bijo neoficiali vadovaujančių teisėjų partija.

Patarčiau tiems nenorintiems teismų ryšio su visuomene, kad pasižiūrėtų Nikitos Michalkovo filmą „Dvylika”. Šis skaičius – tai prisiekusieji iš įvairių luomų, dabartinė su-žalotoji Rusija, kurie per naktį besvarstydami tartum „iš anksto aiškią” žmogžudystės bylą, tampa žmonėmis ir išgelbsti žmogų. Taip pat – tikėjimą teisingumu.

Beje, kiekvienas kandidatas į Aukščiausiojo Teismo pirmininkus turėtų pasisakyti (gal jau yra Prezidentei pasisakęs), ar jis – už teismų atvirumą, ar užsidarymą nuo visuomenės kaip ligi šiol. Dabartinėje padėtyje tai galėtų reikšti viltį arba neviltį. *Bernardinai.lt*

kovoti su oligarchais, kai į oligarchų gretas įtraukiami savo privilegijas ginantys gobšūs politikai. Kalbėdama apie oligarchus, prezidentė tikrai neturėjo omenyje Astos Baukutės ar Gedimino Navaičio.

Motinystės išmokos mažinimo vetavimas, užuominos, kad nereikėtų didinti „Sodros“ įmokų gal ir atsiduoda populizmu. Bet Vyriausybei nutarus didesnę biudžeto balansavimo naštos dalį suversti mažiau pasiturintiems Lietuvos gyventojams, gerai, kad nors ir nedrąsiai reiškiami kitokia nuomonė.

Aštrus D. Grybauskaitės liežuvis dar gali būti jos pradžutis. Nepagarbiai nuskambėjo jos pastaba, kad kai kurie likę ministrai „gal ne tokie šaunūs, bet bent jau nevagia“. Ji neat-sargiai reiškė abejones, ar bus statoma nauja atominė jėgainė ir ar šalys partnerės investuos „į burbulinį virtualų projektą“. Gal paskubėta kritikuoti kai kuriuos Lietuvos vežėjus, kai jie nebuvo įleidžiami į Rusiją. Bet ji yra vienintelė politikė, kuri turi tikrą spaudos atstovą, kalbantį jos vardu. Pati neko-mentuoja kiekvieno įvykio kiekvienam žurnalistui, tad riboja galimybę neatsargiai prabilti.

Europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis

LIETUVOS SUKAKTIS

Vilnius, spalio 22 d. (LGĮTIC). Ateinančius 2010 metus Seimas paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio metais. Už tokį nutarimą vien-

balsiai balsavo 50 Seimo narių. Seimas svarstė galimybę paskelbti 2010 metus taip pat ir Durbės bei Žalgirio pergalių metais. Tačiau pritarus Seimo Pirmininko pavaduotojo Česlovo Juršeno teikiamiems pasiūlymams, nutarta nutarimo projekto pavadinime išbraukti žodžius „Durbės ir Žalgirio pergalių”.

Pasak projekto iniciatoriaus, netikslinga šiuo Seimo nutarimu 2010-uosius paskelbti ne tik Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio, bet ir Durbės ir Žalgirio pergalių metais dėl šių priežasčių: Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas yra konstitucinis ir išskirtinės reikšmės istorinis įvykis. 2008 m. spalio 6 d. buvo priimtas Seimo nutarimas „Dėl 2010 metų paskelbimo Žalgirio mūšio metais”. Reikšminga sukaktis - 750 metų Durbės mūšio pergalei - Č. Juršeno nuomone, gali būti įprasminama kitais būdais nei suteikiant pavadinimą 2010 metams.

D. Grybauskaitės prezidentavimas tik prasidėjo. Kas tiko pirmajam šimtadieniui, nebūtinai tiks antrajam ir trečiajam. Ateityje ji turės ryžtingiau reikšti savo nuomonę, parengti daugiau savo siūlymų, energingiau dalyvauti priimant ūkio sprendimus, ypač jei ekonomika toliau merdės. Bet pradžia yra gera. *Alfa.lt*

(Atkelta iš 1 psl.)
RUSIJA KETINA...

Irako problemos, todėl mažai kas turi vilties, kad jis ateitų į pagalbą Ukrainai, jei ją užpultų Rusija. Briuselis taip pat davė Ukrainai suprasti, kad ji nesitikėtų būsianti priimta į Europos Sąjungą. Ukraina tik kviečiama prisidėti prie partnerytės programos, tačiau net vizų režimas lieka nesušvelnintas.

Nors nemanoma, kad Rusija galėtų tiesiogiai užpulti Ukrainą, nedideli susidūrimai galimi. Jie gali būti ne tik atsitiktiniai, bet ir suplanuoti. Dar viena didelė problema - Rusijos karinio jūrų laivyno komercinė veikla, nes jis užima nepateisinamai daug Ukrainos teritorijos.

Rusijos parlamentas jau pranešė, kad pradeda svarstyti naująją karinę doktriną, kuri leis Rusijos kariuomenei užsienyje ginti rusų nacionalinius interesus. Analitikai mano, kad V.Putin ir D.Medvedev stengsis palaikyti karo pavojų, taip destabilizuodami Ukrainą.

Vis dėlto dėl dabartinės padėties kalta ir Ukrainos valdžia, nes nesibaigianti kova tarp Julijos Tymošenko ir Viktor Juščenkos tiesiog paralyžiavo šalį. Maskva kol kas oficialiai neremia nė vieno būsimų prezidento rinkimų kandidato, tačiau neabejotinai jos favoritu taps Viktor Janukovyč, be to, nereikia pamiršti, kad V.Putin neblogai sutaria su J.Tymošenko. Kad ir kaip ten būtų, tų rinkimų laimėtojui teks spręsti santykių su Maskva problemą, nes Rusijos vadovų akyse Ukraina - neatsiejama Rusijos dalis, kurią būtina susigrąžinti norint atkurti buvusią imperiją.

SPRENDIMO DĖL UŽSIENIO VALSTYBIŲ KORTŲ NEBUVIMAS GALI GRĖSTI VALSTYBĖS SAUGUMUI

Vilnius, spalio 16 d. Kai kurių užsienio valstybių Lietuvos piliečiams dalinamos kortos, kurių turėjimas nėra teisiškai reglamentuotas, yra rimta problema, kuri gali grėsti ir Lietuvos nacionaliniam saugumui, mano Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Audronius Ažubalis.

„Problemos yra rimtos, kompleksinės, ir tolesnį jų nesprendimas gali turėti neigiamų pasekmių Lietuvos nacionaliniam saugumui”, - sakė A. Ažubalis už uždarytų vykusio Seimo Užsienio reikalų komiteto posėdžio.

Jame buvo svarstoma užsienio valstybių tėvynainių kortų dalinimo Lietuvoje problema. Posėdyje dalyvavo ir Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovas Povilas Malakauskas.

A. Ažubalio nuomone, turime nusistatyti, remdamiesi tarptautiniais standartais, vieną ar kitą šio klausimo traktavimą.

Paklaustas, ar galima turėti, pavyzdžiui, Lenko kortą, A. Ažubalis atsakė: „Nėra jokio reguliavimo, todėl mes ir svarstome šitą klausimą, nes nei reguliavimo, nei turėjimo tokių dokumentų pasekmių nėra numatyta mūsų teisės aktuose, ir tai kelia daug problemų, daug klausimų atitinkamų institucijų, organizacijų vadovams. Pagaliau ir Lietuvos piliečiams kyla klausimas, ką tai reiškia, kokios pasekmės?” - svarstė A. Ažubalis.

Kai kurie Lietuvos piliečiai turi Lenko kortas. „Kol kas kitų kortų nėra. Yra tėvynainių programa, kurią vykdo Rusijos Federacija, kurią administruoja Rusijos federalinė migracijos tarnyba. Yra tarptautinė praktika, yra atitinkami atvejai, kada kartu Vengrija ir Slovakija kreipėsi į Europos Venecijos komisiją, kuri aiškinosi dėl Vengro kortos”, - sakė A. Ažubalis.

Pasak A. Ažubalio, kitą savaitę planuojama surengti jau trečią, šiai problemai skirtą, Seimo Užsienio reikalų komiteto posėdį, kuriame planuojama suformuluoti pasiūlymus ir rekomendacijas Vyriausybei.

Pernai Lietuvoje kilo diskusijų, ar Lenko korta nesu-

ponuoja pasižadėjimo kitai valstybei ir yra suderinama su Lietuvos Seimo nario statusu.

Seimas svarstė galimybę dėl Lenko kortos kreiptis į Konstitucinį Teismą. Tačiau šių metų birželio 11 d. parlamentariai nepritarė nutarimo projektui, kuriuo buvo siūloma išsiaiškinti, ar tokio užsienio valstybės dokumento turėjimas yra suderinamas su Seimo nario statusu.

Konstitucinio Teismo Seimas ketino paprašyti paaiškinti, ar Seimo nario, neatšakiusio užsienio valstybės dokumento, kurio turėjimas siejamas su tam tikru Lietuvos Respublikos piliečio elgesiu užsienio valstybės atžvilgiu, priesaika yra „dviprasmiška, neatitinka ištikimybės vien Lietuvos valstybei principo ir yra negaliojanti”.

Lenko kortą turi Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadas Europos Parlamento narys Valdemaras Tomaševskis ir Seimo narys Michalas Mackevičius.

Šią vasarą pasigirdo Rusijos fondo „Rusai” ketinimai rusų kilmės Baltijos šalių, Ukrainos, Kazachstano ir Moldovos piliečiams dalinti Ruso kortas.

LIETUVA PIRMAUJA PAGAL ES LĖŠŲ ĮSISAVINIMĄ

Paskutiniaisiais Europos Komisijos duomenimis, Lietuva pirmąją Europos Sąjungoje pagal EK išmokėtų ES struktūrinių fondų lėšų dalį. Iš visų ES struktūrinių fondų Lietuvai išmokėta 538,39 mln. eurų, t. y. 7,9 proc. visam 2007–2013 m. laikotarpiui skirtų ES struktūrinių fondų lėšų.

Antroje vietoje pagal ES fondų įsisavinimą yra Airija (6,1 proc.), toliau – Estija (4,8 proc.) ir Vokietija (3,9 proc.).

Visa Europos Sąjunga yra įsisavinusi 1,2 proc. struktūrinių fondų lėšų, praneša Vyriausybės spaudos tarnyba.

„Lėtėjant ekonomikai, kai į biudžetą surenkama mažiau pajamų, ES fondų lėšos yra reikšminga paspirtis šalies verslui ir visam ūkiui. ES fondai – tai tas finansavimo šaltinis, kurį šiuo metu turime maksimaliai išnaudoti.

Per aštuonis šių metų mėnesius Lietuva panaudojo tris

JEI JAV KALĖJIMAS BUVO, TAI – NUSIKALTIMAS

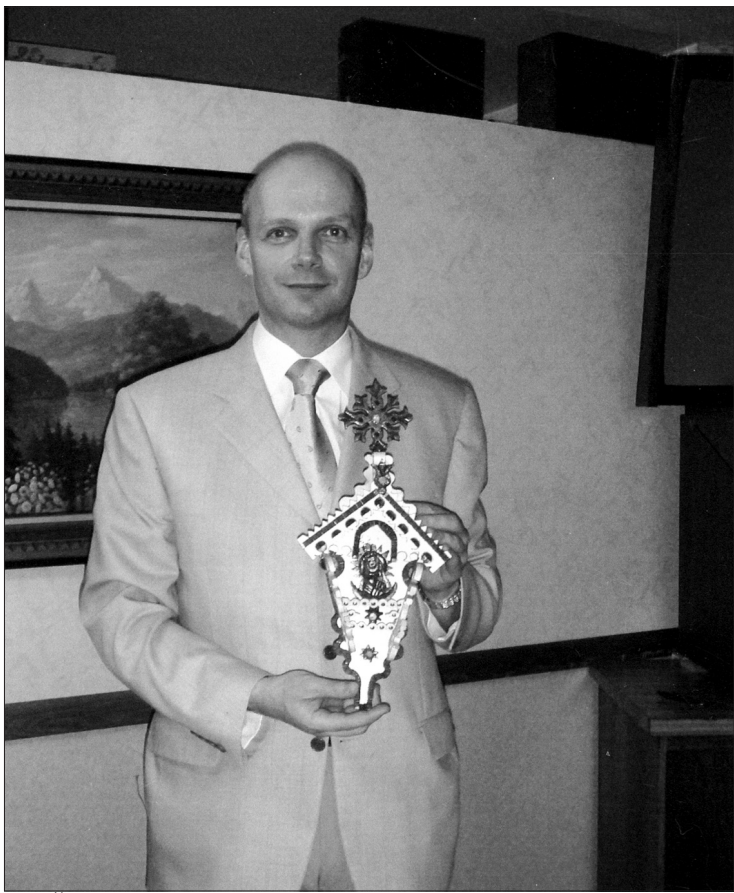
Kadenciją baigęs Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus penktadienį pakartojo neturįs jokios informacijos, kad Lietuvoje būtų veikęs slaptas Jungtinių Valstijų Centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimas, bet pabrėžė, kad **pasitvirtinusius** tokiems pranešimams Lietuva turėtų atsiprašyti, o atsakingi asmenys - patraukti atsakomybėn. Pasak buvusio šalies vadovo, paaiškėjus, kad toks centras įtariamiesiems teroristams vis dėlto buvo įrengtas be jo žinios, tai prilygtų nusikaltimui.

„Su manimi niekas nekalbėjo, jokios žinybos nekalbėjo, jokios net nuojaautos nebuvo, kad kas nors gali būti tokio daroma”, - sakė V.Adamkus.

„Jeigu tas dalykas tikrai įvyko, ir tas bus įrodyta, mes turime atsiprašyti pasaulio bendruomenės, kad Lietuvoje galėjo toks dalykas įvykti, o tie, kurie tai padarė nepateikę informacijos pradedant prezidentu ir kitomis žinybomis, Seimu, Vyriausybe, mano akyse, tai yra nusikaltimas”, - pridūrė kadenciją baigęs prezidentas.

Privačiai kalbėjosi su D.Grybauskaite

V.Adamkus sakė šį klausimą spalio 22 d. privačiai

Kai Čikagos lietuviai atsisveikino su pamėgtu Lietuvos Respublikos konsulu Arvydu Daunoravičiumi, jam prisiminimui buvo įteiktas meniškas iš medžio padarytas kūriny.

Z. Degučio nuotr.

aptaręs su prezidente Dalia Grybauskaite, kuri šią savaitę sakė turinti „netiesioginių įtariamų” dėl kalėjimo.

„Aš seku tą reikalą labai artimai. Aš vakar praleidau nemažai laiko su kai kuriom žinybom ir vakar praleidau nemažai laiko su prezidente. Mes tikriname faktus, nieko naujo negalima pasakyti, kol nebus atsakymai gauti. Nei aš, nei jiniai neturime jokių galutinių įrodymų”, - teigė V.Adamkus.

V.Adamkus Lietuvos prezidentu buvo dvi kadencijas - 1998-2003 ir 2004-2009 metais. JAV televizijos „ABC News” teigimu, slaptas CŽV centras, kuriame kalinti įtariamieji „Al Qaeda” teroristai, netoli Vilniaus veikė iki 2005 metų lapkričio mėnesio.

V.Adamkaus teigimu, tokie pranešimai jam „yra fantastiškai skambantis dalykas”.

„Jeigu yra pradėtas tyrimas, aš tikrai lauksiu to tyrimo, ir jeigu ten bet koks įrodymas bus, kad tas įvyko Lietuvos teritorijoje, tai mes turime atsiprašyti pasaulinės bendruomenės, o tie asmenys, kurie tai įvykdė be žinios, pradedant prezidentu, Užsienio reikalų ministerija, žinybomis, jie turės atsakyti už tą”, - sakė V.Adamkus.

Paklaustas, ar, jo manymu, kalėjimas galėjo būti įrengtas be šalies prezidento žinios, V.Adamkus atsakė: „Mano supratimu, tai yra neįmanoma, ir jeigu tai įvyko, tai yra nusi-

kaltimas”.

Kenkia Lietuvos įvaizdžiui

Kadenciją baigusio prezidento teigimu, žinios apie galimą CŽV kalėjimą kenkia Lietuvos įvaizdžiui pasaulyje.

„Mes visą laiką patys buvome jeigu ne teroro, tai okupacijos tiek metų, mūsų laisvės buvo varžomos, tačiau mes stovime už moralinius principus. Aš visuomet pasisakiau už tai, kad mūsų vertybės yra taika, žmogaus laisvė, žmogaus teisių gynyba. Aš nuo to nė per centimetrą nesitraukiu ir šiandien”, - sakė V.Adamkus.

Apie galimai Lietuvoje veikusį CŽV kalėjimą penktadienį sakė jokios informacijos neturintys ir buvę Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovai - Mečys Laurinkus ir Arvydas Pocius.

Apie Lietuvoje neva veikusią slaptą Amerikos žvalgybos tarnybos kalėjimą, pranešė Jungtinių valstijų žiniasklaida remdamasi buvusiais CŽV darbuotojais.

Esą Lietuvos pareigūnai, leido CŽV naudotis pastatu Vilniaus apylinkėse, kuriame daugiau nei metus, iki 2005-ųjų, kalinti 8 įtariamieji terorizmu. JAV televizija „ABC News” atskleidė lėktuvų, esą gabenusių CŽV kalinius į Lietuvą, numerius, maršrutus ir datas, kada jie leidosi Vilniuje.

LIETUVA IŠRINKTA Į UNESCO KOORDINACINĘ TARYBĄ

Paryžius, spalio 16 d. (ELTA). Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) generalinės konferencijos 35-ojoje sesijoje Paryžiuje penktadienį vykusiuose rinkimuose Lietuva išrinkta į UNESCO Žmogaus ir

biosferos programos tarptautinę koordinacinę tarybą.

Dalyvavimas šioje sėkmingoje UNESCO programoje bus naudingas Lietuvos mokslininkams, dirbantiems ekologijos, klimatologijos, biologinės įvairovės srityse.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVADARIS JAV ŽINIASKLAIDAI
LIETUVOS TARPVALSTYBINIS
PASTYGAIDAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

ČIKAGOJE ŠVENČIAMAS EVANGELIZACIJOS IR LIETUVOS VARDŲ TŪKSTANTMETIS

Spalio 23-25 d. Čikagoje, JAV vyko „Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio“ iškilmės, kuriomis buvo paminėta vyskupo šv. Brunono krikščioniška misija, pirmasis Kristaus Evangelijos paskelbimas Lietuvos krašte. Kartu buvo švenčiama sukaktis Lietuvos vardo, kuris 1009 m. pirmą kartą raštų istorijoje paminėtas Kvedlinburgo pasakojimuose apie šv. Brunono misiją.

Lietuviškoje ir krikščioniškoje artumoje

Sukakties renginiai Čikagoje prasidėjo spalio 23 d. ekumenine malda Ziono lietuvių evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų parapijoje. Vyko „Taize“ pamaldos

ir krikščioniškos bendrystės vakaras su Čikagos apylinkėse esančių lietuvių katalikų, liuteronų ir reformatų parapijų bendruomenėmis.

Išėivijos jaunimas su tikėjimo ir istorijos liudijimu

Spalio 24-osios rytą šventė aplankė Illinois valstijos šiaurinį kraštą, kur Mundelein priemiestyje, Gedimino lituanistinėje mokykloje buvo paminėtas Lietuvos tūkstantmetis ir šios mokyklos gyvavimo septynerių metų sukaktis. Mokyklos mokytojai bei mokiniai su tėveliais ir tos apylinkės lietuviai Čikagos kunigų seminarijos bažnyčioje dalyvavo šv. Mišiose, kurias su svečiais kunigais celebravo Kauno arkiv. Sigitas Tamkevičius ir Čikagos arki-

vyskupijos augziliaras vysk. George Rassas. Po šv. Mišių seminarijoje vyko pietūs ir jaunimo paruošta meninė programa.

Lietuvos tūkstantmetis – Europos atradimas

Spalio 24-osios vakare, Pasaulio lietuvių centro Lietuvių dailės galerijoje Lemonte vyko konferencija tema „Lietuvos tūkstantmetis – Europos atradimas“. Arkiv. Sigitas Tamkevičius pasidalino mintimis apie Bažnyčios suruoštą tūkstantmečio krikščionišką šventimą Lietuvoje. Istorinėmis įžvalgomis apie Lietuvos krikščionėjimo kelią ir jo reikšmės šiandienius atradimus kalbėjo dr. Irena Vaišvilaitė iš Vilniaus Universiteto.

Tūkstantmečio minėjimas – pašto ženkluose

Išėivijoje veikianti filatelistų draugija „Lietuva“, savo kūryboje pažyminti svarbiausias lietuvių tautos ir valstybės atmintinas datas, sukakties iškilmių Čikagoje proga išleido ir pristatė JAV pašto ženklą ir voką su Čikagos katedros atvaizdu ir lietuviškais tūkstantmečio simboliais. Suvenyriniai vokai su ženklais buvo skirti 1000 m. sukakties

Švento Vardo Čikagos katedroje vyko pagrindinės Lietuvos evangelizacijos sukakties iškilmingos šv. Mišios.

istorinio šventimo Čikagoje prisiminimui.

Visus subūrė šv. Mišios Čikagos katedroje

Pagrindinę Lietuvos evangelizacijos sukakties minėjimo dieną, spalio 25-ąją, sekmadienį, Švento Vardo Čikagos katedroje vyko iškilmingos šv. Mišios. Su lietuvių parapijų kunigais Mišias celebravo JAV Vyskupų konferencijos pirmininkas, Čikagos arkivyskupas kardinolas Francis George OMI, Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ ir LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. Edmundas Putrimas bei iškilmėse dalyvaujantys svečiai. Šia lietuvių tautai ir

krikščionybės istorijai svarbios sukakties proga katedroje kartu meldėsi lietuvių evangelikų liuteronų ir evangelikų reformatų bendruomenės. Giedojo choras „Dainava“, kankliavo „Gabijos“ ansamblis. Po šv. Mišių katedros parapijos salėje vyko vaišės ir šventinis pabendraavimas, skambėjo lietuviška muzika ir dainos.

Atmenant šią prasmingą Lietuvos ir Europos istorijos sukaktį, eisenoje į katedrą su savo vėliavomis dalyvavo JAV lietuvių parapijos bei organizacijos, bendroje maldoje visus suvienijo tautos laisvės liudijimas ir nepalaužiama tikėjimo dvasia.

Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio šventės Čikagoje komiteto inf.

ISTORIJA, KURIOS KREMLIUS NENORI NET GIRDĖTI

Gintaras Visockas

(Pradžia „Dirvos“ Nr.19)

Sumanus, gabus, drąsus Rusijos žvalgybininkas aki-vaizdžius neatitikimus tarp to, kas viešai deklaruojama ir kas slapčia daroma, pradėjo išvelgti tada, kai pasenęs Borisas Jelcinas savo įpėdiniu pasirinko buvusį KGB karininką V. Putiną. Pasiligojęs B. Jelcinas manė, kad jaunas, nekorumpuotas, su jokiais valdžios klanais nesusidėjęs V. Putinas taps derama atsvara į valdžią sugrįžti svajojančioms imperinėms jėgoms.

Tuomet B.Jelcinas net neįtarė, jog V.Putinas tėra sumaniai užsimaskavęs imperinių jėgų statytinis. A. Litvinenka nujautė, jog kolega **V. Putinas tėra „ėriukas vilko kailyje“**. Tačiau jo įtarimų mažai kas klausėsi. Galų gale ne su visais B. Jelcinui įtakos turėjusiais asmenimis A. Litvinenka galėjo atvirai pasidalinti savo nerimu.

Sašos Litvinenkos įtari-mai sustiprėjo, kai po galingų sprogimų Maskvoje ir Volgodonske sugriuvo keli gyvenamieji namai. Kaltę už šimtus taikių rusų gyvybių

nusinešusius nusikaltimus tuometinis Kremlius vadovas V. Putinas suvertė čečėnų separatistams. Ir nedelsdamas pradėjo plačią karinę kampaniją prieš maištingąją Čečėnijos respubliką, esą tik grubios jėgos pagalba įmanoma sutramdyti žiauriuosius čečėnų teroristus.

Su slaptųjų tarnybų veikimo metodais susipažinęs A. Litvinenka turėjo savąją versiją. Jis puikiai suprato, kad tokio pobūdžio teroro aktai čečėnų nepriklausomybininkams visiškai nereikalingi. Be to, A. Litvinenka suvokė, jog tokio dydžio operacijas surengti stambiuose Rusijos miestuose, kur knibždėte knibžda milicijos ir slaptųjų tarnybų atstovų, be valdžios žinios beveik neįmanoma.

A. Litvinenka matė, jog kruvinos teroristinės akcijos nenaudingos nei santykius su Rusija sureguliuoti siekiantiems čečėnams, nei Rusijai, trokštančiai išsaugoti savo teritorinį vientisumą. Iš gyvenamųjų namų sprogdinimo naudos turėjo tik proimperines jėgas ats-

tovaujantis Kremlius vadovas V. Putinas, nes tąsyk nepaprastai išaugo jo populiarumas, leidęs jam lengvai iškovoti pergalę prezidento rinkimuose.

Tik nereikia manyti, jog Saša Litvinenka visuomet buvo čečėnų pusėje. Ilgą laiką tarpą čečėnų nepriklausomybininkus, pradedant Dž. Dudajevu ir baigiant Aslanu Maschadovu, jis laikė mirtiniais Rusijos priešais. Tačiau A. Litvinenkai darbo reikalais teko ne sykį vykti į tuometinę Čečėniją ir stebėti, kaip klostosi karinė kampanija. Būtent ilgalaikių komandiruočių metu jis pastebėjo nerimą keliančias tendencijas.

Tiek Rusijos kariuomenė, tiek Rusijos slaptosios tarnybos persekiojo išimtinai nuosaikius, visus ginčytinus klausimus taikiu derybų keliu išspręsti siekiančius čečėnus, o tuos, kurie priklauso fundamentalistiniam sparnui, – palikdavo ramybėje. Ne tik palikdavo ramybėje, bet dar ap rūpindavo pinigais, ginklais. Turėdamas operatyvininko patirties A. Litvinenka greitai suvokė, jog Dž. Dudajevas, Zelimchanas Jandarbijevas ar Aslanas Maschadovas nėra musulmonai fanatikai, su kuriais neįmanomos diskusijos.

Tačiau tuometinė Rusijos valdžia tarsi tyčia darė viską, kad karinis konfliktas Šiaurės Kaukaze kuo ilgiau rusentų, tuo pačiu nusinešdamas ir kuo daugiau rusų bei čečėnų gyvybių. Su tokia Kremlius logika A. Litvinenka nesitaikstė. **A. Litvinenkos įsitikinimu, tokia Kremlius politika neturėtų būti priimtina nė vienam Rusijos patriotui.**

Taigi tarp Kremlius ir FST karininko brendo rimtas konfliktas. FST ekspertui vis dažniau ėmė ryškėti tikrieji šiandien Rusijos politiką reguliuojančių vadovų tikslai. Su Ukraina ir Gruzija pykstamasi ne dėl to, kad tai būtų naudinga Rusijai ir jos piliečiams.

Su Kijevu ir Tbilisiu kiverčijamasi tik todėl, kad tai naudinga valdžiai Rusijoje užurpavusioms imperinėms jėgoms. Su čečėnais kariaujama ne dėl to, kad tokio būdu būtų ginami tikrieji rusų interesai, o tik tam, kad tai naudinga ne itin skaitlingoms, bet didelę įtaką iškovojuosioms imperinėms grupuotėms pačioje Rusijoje.

Po ilgų svarstymų ir dvejonų Federalinės saugumo tarnybos karininkas A. Litvinenka nusprendė ginti tikrosios Rusijos interesus. Kremliuje įsitvirtinusius re-

presinių struktūrų atstovus apstulbino toks FST karininko įžūlumas. Ir jie sukūrė keršto planą. A.Litvinenka buvo nužudytas rafinuotai, žiauriai.

Be kita ko, nunuodijimo operaciją įgyvendinę žudikai mažumėlę suklydo, ir medicinos ekspertams vis tik pavyko išsiaiškinti, jog A. Litvinenka mirė būtent nuo radioaktyvaus polonio – 210. **Jei Kremlius pasamdyti žudikai nebūtų apsirikę, šiandien visi manytų, jog A. Litvinenka mirė ... sava mirtimi.**

Mat tas panaudotas radioaktyvusis elementas ypatingas tuo, kad sveikatai ir gyvybei nekelia jokio pavojaus, kol žmogus jo nenuryja arba kartu su oru neįtraukia į plaučius. O paskui polonis – 210 greitai išnyksta, ir medicinos ekspertai žuvusiojo kūne jo jau nepajėgūs aptikti...

Ir vis dėlto keršto planas iki galo nepavyko. Jau treji metai, kai A. Litvinenkos nėra tarp mūsų. Tačiau FST karininko pasakojimai, versijos, įžvalgos, kaip Kremlius pamynė tikruosius Rusijos interesus, ir toliau drekina pasaulio visuomenę. Neseniai į lietuvių kalbą išversta knyga „Disidentų mirtis“ – puikus nemirtingumo pavyzdys. **(Pabaiga)**

GERBIAMAS KUNIGE KLEBONE GEDIMINAI KIJAUSKAI SJ,

Mums yra sunku susitaikyti su tikrove, kad Jūs paliekatė Clevelandą.

Per Jūsų 35-ių metų vadovavimą Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijai, Jūs pasiekėte daug. Šalia nuoširdaus parapijiečių dvasinio aptarnavimo, Jūs taip pat buvote veiklus Clevelando lietuvių tautiniame ir kultūriniame gyvenime su ypač gražiomis pasekmėmis.

Šia liūdna proga, mes linkime Jums sveikatos ir sėkmingų dienų tęsiant Jūsų pamėgtą darbą tėvynėje Lietuvoje.

**Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo
draugija, „Viltis”
Dirvos leidėja**

ST. PETERSBURG, FL

ŠV. KAZIMIERO MISIJOS SUSIRINKIMAS

Rugsėjo 9 d. Lietuvių klubo salėje buvo Šv. Kazimiero Misijos St. Peterburge susirinkimas, dalyvaujant 80 asmenų. Susirinkimą atidarė Misijos komiteto pirmininkas Vilius Juška, pakviesdamas pirmininkauti Aldoną Stasiukevičienę. Ji pakvietė Misijos vadovą kan. Bernardą Talaišį maldai, kuri buvo eiliuotoje formoje ir sukėlė gerą nuotaiką susirinkimui. Vicepirmininkė Aldona perskaitė visus praeitais metais mirusius Misijos narius buvo pagerbti atsistojimu ir tylos minute. Misijos sekretorė Alvita Kerbelienė perskaitė 2008 metų vykusio susirinkimo protokolą, kuris buvo Misijos narių priimtas plovimu.

Kan. B. Talaišis kalbėjo apie St. Peterburgo žmonių nuoširdumą ir dėkojo nariams, remiantiems Misiją. Komiteto pirmininkas V. Juška pranešė, kad visas Misijos komitetas dar vienus metus pasilieka pareigose: pirmininkas V. Juška, vicepirmininkė Aldona Stasiukevičienė, išdininkė Aurelija Robertson, sekretorė Alvita Kerbelienė, aukų registratorė Stefa Prialgauskienė. Revizijos komisiją sudaro Aldona Česnaitė, Vytautas Radzevičius ir Sofija Vaškienė. Susirinkimo dalyviai jo pranešimą palydėjo plojimu.

V. Juška dar papasakojo apie Misijos veiklą, finansus. Aukų gauta mažiau, negu praėjusiais metais, todėl, norint išlaikyti Misiją, reikės parodyti geresnę finansinę paramą. Padėkojo

Misijos komitetui už pagalbą ir darbą. Vicepirmininkė A. Stasiukevičienė padėkojo V. Juškai už jau kelinti metai einamas Misijos komiteto pirmininko pareigas.

Anelė Karnienė pranešė apie praeitais metais lapkričio mėnesį surengtą Šiluvos Marijos 400 metų stebuklo minėjimą. Ji pateikė finansinę apyskaitą iš minėjimo ir padėkojo ruošimo komiteto asmenims minėjimą ruošiant. Buvo dar keletas klausimų apie Misijos veiklą, po kurių visi susirinkimo dalyviai buvo pakviesti kavutei ir užkandžiams, kuriuos pagamino Misijos narės.

Lituanistinės mokyklos „Saulutė” mokslo metai

St. Peterburgo lituanistinės mokyklos vedėjos Soterios Maksvytienės pranešimu, rugsėjo mėn. 13 d. prasidėjo mokslo metai St. Peterburgo „Saulutės” lituanistinėje mokykloje St. Peterburgo Lietuvių klubo patalpose. Mokinių skaičius auga. Praeitais metais mokyklą lankė 20 mokinių, o šiais metais jau turėsime 25. Mokykla turi dvi papildomas klases: viena mažiesiems (kiškučių klasė-lopšelis) 2-4 metų vaikams, 6 mokiniai; kita klasė yra skirta vyr. mokiniams - seminaras, dar neturime mokinių, tačiau tikime, kad vyr. mok. 14+ amžiaus norės ją lankyti. Ši klasė yra skirta gilinti žinias apie lietuviškas tradicijas, istoriją, papročius. Turėsime prelegentų, kurie ves paskaitas ir vyks diskusijos su vyr. mokiniais.

Aurelija Robertson sutiko pamokyti mokinius šokti lietuviškus tautinius šokius.

Dirigentai atsisveikina su choristais ir su minia Vilniuje po įvykusios šią vasarą Lietuvos tūkstantmečio dainų šventės „Amžių sutartinė”. Iš kairės Alfonsas Vildžiūnas, Darius Polikaitis, Rita Kliorienė, Leokadija Januškienė, Albinas Petrauskas.

Vito Čyvo nuotr.

PER JŪRAS ŠAUKĖ ŽEMĖ – LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO MINĖJIMAS

Švęsti Lietuvos tūkstantmečio sukaktį kartu su visa Lietuva Europos 2009 m. kultūrinėje sostinėje Vilniuje liepos mėnesį organizuotai ar pavieniui gausiai suplaukė pasaulio lietuviai ir nelietuviai svečiai dalyvauti įvairiuose kultūriniuose, sportiniuose, ekonominiuose (Ekonominis Forumas), kultūriniuose (PLB Seimas) renginiuose, bei prezidentės Dalios Grybauskaitės inauguracijoje.

Dainų ir šokių šventėse dalyvavo 55 užsienio lietuvių dainų ir šokių ansambliai iš 16 pasaulio valstybių. VIII-ose Pasaulio lietuvių

Tarptautinis festivalis

Rugsėjo mėn. 27 d., sekmadienį, St. Jeromes parapijoje, Largo miestelyje, buvo surengtas Tarptautinis festivalis, dalyvaujant 30 tautų, tarp jų buvo pakviestas ir Lietuvių klubas. Tautiniais drabužiais apsirengusi Aldona Česnaitė gražiai papuošė mūsų stalą. Reikia pasakyti, kad turėjome didelį pasisekimą – visi lankytojai gėrėjosi gražiais eksponatais. Ypatingą susidomėjimą sukėlė Kryžių kalno paveikslas. Gana daug žiūrovų prisistatė esą lietuvių kilmės. Dauguma tautų vaišino svečius savo šalies maistu. Mes daugiau kreipėme dėmesio į Lietuvos kultūrą, istoriją, mūsų tautos papročius, tačiau turėjome ir šakotį iš Lietuvos, lietuviško šokolado ir Adickienės keptų grybukų, kurie besilankančiai publikai labai patiko. Ačiū jai.

Parodai baigiantis, buvo gautas pakvietimas dalyvauti ir 2010 metų Tarptautiniame festivalyje.

Lietuvių žinios, 2009, rugsėjis, Nr. 399.

športo žaidynėse (birželio mėnesio pabaigoje) dalyvavo komandos iš 18 užsienio kraštų. Klaipėdoje vyko su jūra surišti festivaliai “Amber Sail” “Klaipėda Sea Festival”, “Tall Ships”, ir Europos tautų kultūrinis pasirodymas “Europeade”.

Su šiais renginiais Lietuva stengėsi atkreipti pasaulio dėmesį į Lietuvos demokratines tradicijas, ekonominę tobulėjimą jos kultūrą, senovinę tūkstantmečius prieš Kristų susiformavusią paveldą ir perduoti tą sampratą pasaulio lietuviams ir kitiems.

Ansamblių džiaugsmo kupinos eitynės, liepos 6-os Dainų šventės dienoje, prasidėjo nuo Gedimino aikštės ir tęsėsi Gedimino prospektu, į Kalnų ir į Vingio parkus. Nors ir krito stiprokas lietutis, tas neištirpdė užsienio ansamblių entuziazmo. Devyni ansambliai iš Jungtinių Amerikos Valstijų mojavo JAV vėliavomis, žygiuodami dainavo ir tautiniais rūbais pasipuošusios šokėjos šoko išlaikydamos eitynių ritmą.

Minios žmonių abipus eitynių, ypatingai Gedimino prospekte, skandavo “USA, USA”, ir atsakė “Lietuva, Lietuva”. Vilniaus televizija pastebėjus užrašą „Svaja”, Cleveland, Ohio, JAV užklaušė choristo, Cleveland LB pirmininko Algio Gudėno, kokie yra užsienio ansamblių tūkstantmečio šventės išpūdžiai.

Jis greit atsakė: Nuostabus buvo liepos 2-os ansamblių vakaras Kalnų parke ir stačiai neįtikėtinas jaunatviškas entuziazmas, 15,000 moksleivių susidainavimas Vingio parke. Liepos 3-os “Skambantys vaikystės sodai”, ir stulbi-

nanti nuo senovės pradmių vis atskleidanti sudėtingesnė, naujėjanti tautinių šokių pynė Žalgirio stadione, “Laiko brydėm” šokių šventėje. Liepos 5-ą, ir mes su entuziazmu žygiuojame atlikti savo dalį.

Pati dainų šventė “Tūkstančio aušrų dainos Lietuvai” buvo džiaugsmo, bei entuziazmo manifestacija. Dirigentai su vyriausiu kūrybinės grupės vadovu Vytautu Miškinu, iššaukė kas gražiausia ir tiksliausia iš dainininkų. Jautei lietuvių liaudies dainų senovinę grožį, švarių rimtų dainų orumą ir patyrei naujų aranžuotų, kūrinių, moderniškų kompozicijų, įterptas pučiamųjų orkestru gaidas bei jaunų merginų priderintus lietuvių moderniai muzikai choreografuotus miklius judesius.

Nenuobodu, angliškai tariant viskas kunkuliavo kaip universiteto studentų „pep rally” už savo mokyklą, už savo tautą. Tuo sujau-dintas, Čikagos „Dainavos” ansamblio vadovas Darius Polikaitis dirigavo dainą “Išdainuoti širdimi”.

Užsienio chorai įžygiavo prieš paskutinę programos dalį, išsirikiavo pačiame priekyje, dainavo kartu su suaugusių choralais ir finale jungtinio choro repertuare. Rita Kliorienė, Clevelando „Exultate” choro vadovė dirigavo jos kompoziciją, žodžiai Nijolės Kersnauskaitės, „Viena šeima – viena tauta”: „Per Jūras šaukė žemė: būkite tvirti, šiandien atsiliepiam skambančia daina”.

Ir tikrai šaukia mus žemė Lietuvos būti tvirtiems, išlaikyti ryšį su Ja, ir įvertinti, bei sergėti jos kultūrą.

Dr. Viktoras Stankus

LIETUVIŲ RADIOJO PROGRAMA girdima antradieniais

9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Jo Didenybę Ispanijos Karalių Juan Carlos I Valstybinės dienos proga. „Jūsų šalies valstybinė šventė minima žymint vieno didžiausių pasaulio istorijos įvykių - Amerikos atradimo - metines”, - teigė šalies vadovė. Lietuvos vadovės išitikinimu, ir šiandieniniame pasaulyje dar yra neatrastų dalykų, kurie gali pakeisti, jei ne pasaulio, tai bent kelių šalių santykius. Lietuva ir Ispanija, pasak valstybės vadovės, jau ilgą laiką kartu dirba kurdamos bendrą Europos žemyno ateitį.

„**Mūsų šalys** vis labiau pažįsta viena kitą - prie to labai prisidėjo ir Jūsų Didenybės vizitas Lietuvoje šių metų gegužę. Todėl noriu palinkėti, kad Ispanija ir Lietuva atrastų vis daugiau bendrumų ir abipusiai naudingų bendradarbiavimo sričių. Būdama Lietuvos prezidentė, stengsiuosi visomis išgalėmis prie to prisidėti”, - sakoma valstybės vadovės sveikinimo laiške Ispanijos karaliui, kurį cituoja Prezidentės spaudos tarnyba.

Naujasis NATO vadovas Anders Fogh Rasmussen pažymi, kad Rusijos karinės pratybos Lietuvos pasienyje nesustiprino pasitikėjimo, tačiau tiesioginės grėsmės nekėlė. Jungtinės Rusijos ir Baltarusijos karinės pratybos „Zapad 2009” Baltarusijoje vyko rugsėjo 18-22 dienomis. Jose dalyvavo apie 12,5 tūkst. kareivių - 6 tūkst. rusų ir 6,5 tūkst. baltarusių. Pratybose taip pat panaudota 63 lėktuvai, 40 sraigtasparnių, apie 470 šarvuočių, 228 tankai, 234 artilerijos pabūklai, minosvaidžiai bei kita karinė technika. Jas stebėjo Rusijos ir Baltarusijos prezidentai Dmitrijus Medvedevas ir Aleksandras Lukašenka. Rusijos prezidentas D. Medvedevas ne kartą pabrėžė, kad šios pratybos yra vykdomos išskirtinai tik gynybiniais tikslais.

Seimo narys Egidijus Vareikis dar vienai kadencijai išrinktas Europos parlamentarų susivienijimo Afrikai remti (AWEPA) viceprezidentu. Cape Town (Pietų Afrikoje) vykusiame Europos parlamentarų susivienijimo Afrikai remti (AWEPA) tarybos posėdyje išrinkta nauja organizacijos vadovybė 2010-2014 metų kadencijai. Organizacijos prezidentė tapo buvusi Belgijos parlamentarė ir buvusi Europos Parlamento narė Miet Smet, o vienu iš šešių viceprezidentų tapo Lietuvos Seimo narys Egidijus Vareikis. AWEPA yra jau 25 metus veikianti parlamentarų organizacija, besirūpinanti parlamentinės demokratijos plėtra Afrikoje, parlamentinės valdžios ir demokratijos stiprinimu, Afrikos ir Europos politikų ryšiais. Jos veikloje dalyvauja daugiau kaip 20 šalių parlamentarai. E. Vareikis aktyviai dirba šioje srityje nuo 2000 metų, vicepirmininku pirmą kartą išrinktas prieš penkerius metus.

Lietuvos Seimo saugumo ir gynybos komitetas (NSGK) ketina imtis parlamentinio tyrimo dėl galimo Jungtinių Valstijų centrinės žvalgybos valdybos (CŽV) kalėjimų buvimo Lietuvoje. NSGK pirmininkas Arvydas Anušauskas Seimo posėdžio sekretariate įregistravo nutarimo projektą, kuriuo komitetui būtų pavesta atlikti tokių parlamentinių tyrimą. „Siekiamo atsakyti į klausimą, ar iš tikrųjų Lietuvos Respublikos teritorijoje galėjo veikti slaptieji Jungtinių Amerikos Valstijų centrinės žvalgybos valdybos sulaikymo centrai”, - sakė NSGK pirmininkas.

Nutarimo projekte siūloma komitetui parlamentinio tyrimo išvadas pateikti Seimui iki šių metų gruodžio 14 d. Informaciją apie galimai Lietuvoje veikusius CŽV kalėjimus pirmiausia paskelbė JAV žiniasklaidos kanalas „ABC News”. Šio kanalo žurnalistas Matthew Cole sako rėmęs keturiais šaltiniais, **kurių jis įvardinti neketinas, ir teigia, kad tuo visas procesas nesibaigs.** Atsakydamas į Seimo NSGK pirmininko A. Anušausko laišką, M. Cole minėjo, kad Europos Taryba artimiausiu metu įrašys Lietuvą į sąrašą šalių, kuriose buvo tokios įkalinimo įstaigos.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė spalio 20 d. pasitarime su Europos Tarybos žmogaus teisių komisaru Thomas Hammarberg patikino, kad Lietuva yra pasiryžusi aktyviai bendradarbiauti su Europos Taryba ieškant atsakymo dėl galimo JAV terorizmu įtariamų asmenų sulaikymo centro egzistavimo Lietuvoje. Pasak valstybės vadovės, siekiant apsaugoti Lietuvos reputaciją būtina kuo greičiau atlikti tyrimą ir rasti atsakymus.

Lietuva ir Austrija ketina ir toliau glaudžiai bendradarbiauti teikiant konsulinę pagalbą savo valstybių piliečiams. Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas, vizito Austrijoje metu spalio 21 d., susitikęs su Austrijos Europos ir tarptautinių reikalų ministru Michael Spindelegger, padėkojo kolegai, kad nuo šių metų rugpjūčio 1 dienos Austrijos ambasados Filipinuose, Kolumbijoje, Sirijoje ir Libane išduoda Šengeno vizas šių šalių piliečiams vykstant į Lietuvą. Savo ruožtu Lietuvos diplomatinės vadovas pasiūlė analogiškas paslaugas vykstantiems į Austriją teikti Lietuvos diplomatinėse atstovybėse Minske, Gardine ir Kaliningrade. Ministrai, aptardami kuriamą Europos išorinių veiksmų tarnybą, akcentavo, kad būsimos ES atstovybės užsienyje teiktų būtiną konsulinę pagalbą visiems ES piliečiams. **LGITIC**

Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė spalio 14 d. priėmė JAV ambasadorės Anne E. Derse skiriamuosius raštus. www.president.lt

JAV AMBASADORĖ: LIETUVA ATLIEKA ĮSPŪDINGĄ VAIDMENĮ TARPTAUTINĖJE POLITIKOJE

Vilnius, spalio 21 d. (LGITIC). Tvirtą Lietuvos siekį stiprinti ir gilinti euroatlantinį bendradarbiavimą, ypač - strateginę partnerystę su JAV Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius trečiadienį pakartojo ir priėmęs naująją Jungtinių Amerikos Valstijų nepaprastąją ir įgaliojamąją ambasadorę Lietuvoje **Anne E. Derse**.

Pašnekovai sutarė, kad dvišalis bendradarbiavimas labai svarbus ir dėl to, jog Lietuva bei JAV tuo pat metu sprendžia ekonominės krizės įveikimo bei energetinės nepriklausomybės užtikrinimo klausimus, nuo kurių

nemažai priklausys abiejų šalių ateitis.

Ambasadorės nuomone, Lietuva, būdama ES ir NATO narė, atlieka įspūdingą vaidmenį tarptautinėje politikoje, turint omenyje, kad nuo Berlyno sienos griuvimo ir Rytų Europos išsivadavimo iš Sovietų Sąjungos okupacijos ir sprespaudos praėjo vos 20 metų. Ambasadorė ypač aukštai įvertino Lietuvos vadovaujamą Afganistano Goro provincijos atkūrimo ir taikos palaikymo misiją.

„Lietuvos pastangomis Gore jau pasiekta nemaža pažanga. Tačiau skurdas ten toks didelis, kad paramos šiai

provincijai niekad nebus per daug. Darysiu viską, kas nuo manęs priklauso, kad Gorą pasiektų kuo daugiau valstybių - donorių paramos, visų pirma infrastruktūros projektams finansuoti, kurie užtikrintų bent elementariausias Goro žmonių gyvenimo sąlygas”, - sakė JAV ambasadorė.

Pašnekovai sutarė, kad stiprinant NATO vaidmenį pasaulyje būtina atsižvelgti į dabartinės pasaulio realijas ir rasti balansą tarp NATO sutarties 5 straipsnyje užfiksuoto šalių įsipareigojimo **ginti** viena kitos teritorijas ir įsipareigojimo **gintis** naujų grėsmių akivaizdoje.

LIETUVOS KARIŲ PASIRENGIMAS ES KOVINĖJE GRUPĖJE

Panevėžys, spalio 23 d. (LGITIC). Pajuostyje, Panevėžio rajone, prasidėjo Karaliaus Mindaugo mechanizuotojo pėstininkų bataliono I motorizuotosios pėstininkų kuopos su jai priskirtais padaliniais vertinamosios lauko taktinės pratybos „Greitas atsakas”.

Iki spalio 30 d. vyksiančiose pratybose dalyvaus ir Mindaugo bataliono štabas, minosvaidžių, štabo ir ryšių būriai, inžinierių ir karo policijos skyriai, civilių ir kariškių bendradarbiavimo grupė, iš viso - apie 200 karių.

Pratybų tikslas - įvertinti Europos Sąjungos kovinėje grupėje budėti besirengiančios kuopos su jai priskirtu aprūpinimo būriu pasirengimą vykdyti stabilizavimo operacijas.

Mindaugo bataliono pėstininkų kuopa su priskirtu aprūpinimo būriu, taip pat civilių ir kariškių bendradarbiavimo skyriumi, karo policijos skyriumi bei tarptautiniam štabui priskirtais kariais ES

„TŪKSTANTMEČIO ŽVAIGŽDE” APDOVANOTA V. URMANA

New York, NY. Pasaulinio garso operos solistė Violeta Urmana-Urmanavičiūtė už Lietuvos vardo garsinimą apdovanota garbės ženklu „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė”. Ją Niujorke solistei įteikė Lietuvos generalinis konsulas Jonas Paslauskas.

Iki lapkričio 6-osios Niujorko „Metropoliteno” operoje dainininkė atlieka pagrindinį Aidos vaidmenį Džiuzepės Verdžio operoje „Aida”. Spalio 24-ąją spektaklis buvo tiesiogiai transliuojamas 34 pasaulio šalių, tarp jų ir Lietuvos, kino teatruose.

Aidos partiją V. Urmana-Urmanavičiūtė šiemet jau dainavo Vienoje, Milane, Tokijuje ir Tel Avive.

Solistė Metropoliteno ope-

kovinėje grupėje budės 2010 m. pirmąjį pusmetį. Kartu su 130 Lietuvos karių kovinėje grupėje dalyvaus kariai iš Lenkijos, Latvijos, Slovakijos ir Vokietijos. Lietuvos kariai ES kovinėje grupėje budės Lenkijos bataliono sudėtyje.

roje dar kartą dainuos 2010 metų vasario 23 - kovo 27 dienomis Dž. Verdžio „Atiloje”. 2010 metų sausio mėnesį Čikagos operoje ji atliks pagrindinį Toskos vaidmenį Džiakomo Pučinio operoje „Toska”.

Garsiausiose pasaulio operos scenose dainuojanti V. Urmana-Urmanavičiūtė gimė Marijampolėje, baigė Lietuvos muzikos akademiją. Pradėjusi operos dainininkės karjerą kaip mecosopranas, dabar ji dainuoja soprano partijas.

Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas „Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė” įsteigtas 2007 metais Lietuvos valstybei ir jos užsienio politikai nusipelnusiems asmenims pagerbti.

Šiuo garbės ženklu yra apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai už ypatingus nuopelnus, garsinant Lietuvos vardą, puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius, taip pat už ypatingus nuopelnus valstybės tarnyboje.

IRENA MILKEVIČIŪTĒ SU „VAIVORA” SUGRĪŽO Ļ ČIKAGĀ

Pirmasis „Vaivoros” - tarptautinių konkursų laureato ansamblio ir operos solistės Irenos Milkevičiūtės koncertas įvyko New York mieste spalio 4 d. Koncertų turas vyksta ar jau įvyko St. Petersburg (FL), Detroit (MI), So. Boston (MA), Putnam (CT), Philadelphijoje (PA), Baltimorėje (MD). Šie koncertai skirti paminėti Lietuvos vardo tūkstantmetį.

Čikagos ir apylinkių lietuviams šis liaudies instrumentų ansamblis koncertavo spalio 10 d. Lietuvių fondo salėje Lemonte (IL). Scenoje išvydome tris kankles. Pirmosiomis kanklėmis skambino Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorė **Lina Naikelienė**, antrosiomis kanklėmis - **Aistė Bružaitė**, ji atliko ir pranešėjos vaidmenį ir bosinėmis kanklėmis **Aušra Juškevičienė**. Ansamblyje groja ir du birbynininkai - **Algirdas Jedemskij**

savo balso grožiu, dainuodama dainas ir arijas. Ji - viena žymiausių šiandieninės Lietuvos vokalo menininkių, koncertavusi pasaulinio garso salėse, įskaitant La Scalos Milane ir Metropolitan New Yorke.

Pirmoje koncerto dalyje girdėjome ansamblio atliekamą V. Juozapaičio „Maldos sparnais“. Į sceną įžengė I Milkevičiūtė ir ji dainavo B. Budriūno „Tykiai, tykiai Nemunėlis teka“, Tallat-Kelpšos „Ne margi sakalėliai“ ir V. Jakūbėno „Plaukia antela“. Seniai girdėti kūriniai klausytojų buvo palydėti gausiais plojimais. Tada kanklių trio atliko du A. Kačanausko preliudus, solistė vėl dainavo Kačanausko „Vai gražu“. Eugenijus Čiplys solo birbyne grojo A. Dvariono „Elegiją“. Vėl girdėjome solistę dainuojant B. DVariono „Žvaigždutę“ ir to paties kompozitoriaus Dalios ariją iš jo

Lietuvos menininkai – Eugenijus Čiplys, Aistė Bružaitė, Lina Naikalienė, sol. Irena Milkevičiūtė, Aušra Juškevičienė ir Algirdas Jedemskij.

Donato Soko nuotr.

ir **Eugenijus Čiplys**. Išgirdus pirmuosius ansamblio garsus, teko nustepti jų skambesio grožiu: neįtikėtinas orkestro skambėjimas, kad taip skambėtų kanklės ir birbynės.

Operos solistė **Irena Milkevičiūtė** atliko koncerto vokalinę dalį. Ji ir šiame koncerte, kaip ir opereose stebina

operos „Dalia”, kurią ji nuostabiai atliko. Lietuvių Opera galėtų suruošti šios operos spektaklį su I. Milkevičiūte Dalios partijoje.

Antrąją koncerto dalį pradėjo ansamblis su E. Balsio Scherzo ir A. Dvariono koncertu smuikui II-osios dalies transkripcija birbynei, kurią

„Vaivoros” koncerto atlikėjai su rengėjais ir svečiais po koncerto. Viduryje operos solistė I. Milkevičiūtė su didžiule puokšte gėlių.

Donato Soko nuotr.

Operos solistės Irenos Milkevičiūtės (kairėje) dainuojamą Normos ariją iš Bellini operos „Norma“ palydi „Vaivoros“ ansamblio kanklininkės – Lina Naikalienė, Aistė Bružaitė, Aušra Juškevičienė ir birbynininkai Algirdas Jedemskij, ir Eugenijus Čiplys.

Donato Soko nuotr.

KULTŪROS KRONIKA

grojo Algirdas Jedemskij.

Kai menininkės meistriškumas ir profesinė patirtis susilieja, tai mes girdime nuostabų grožį. Tai yra soprano Irenos Milkevičiūtės menas, kai ji dainavo Puccini Toscos ariją, Verdi Leonoros maldą iš operos „Likimo galia“ ir Bellini Normos ariją iš operos „Norma“. Dramatinė arijų išraiška ir nuostabus pianissimo ir pilnas fortissimo žavejo klausytojus.

Koncertas baigtas M. Noviko „Putinai” ir daina „Gera” atliekant „Vaivoros” ansambluiui ir I. Milkevičiūtės sudainuota Tallat-Kelpšos „Mano sieloj šiandien šventė”, skirta Lietuvos vardo tūkstantmečiui.

Koncerte išgirdome profesionalų ansamblį. Patobulintos kanklės ir birbynės su meitriškai atliktomis aranžuotėmis skamba orkestriniu grožiu. „Vaivora“ pavyzdinčiai reprezentuoja Lietuvą. Už nepakartojamą dvasinę puotą sustoję dėkojome Lietuvos meninkams.

Linkime dar ilgai šiuo kultūringu būdu garsinti pasaulyje lietuvių tautą.

Vyt. Radžius

Maestro Stasys Domarkas, Klaipėdos muzikinio teatro meno vadovas ir dirigentas, laikraščiai „Vakarų Ekspresas“ pareiškė, kad pasitraukia iš teatro. „Aš nesuprantu, kas šiuo metu vyksta Klaipėdos muzikiniame teatre. Manau, kad vyksta negerai dalykai, todėl ir pasitraukiau“. Klaipėdos muzikiniam teatrui šiuo metu vadovauja Audronė Žigaitytė-Nekrošienė. Teatras pradėjo užsiimti kažkokiais eksperimentais. „Teatro misija – kurti įdomius, rimtus spektaklius su orkestru, dainininkais“. Maestro biografiroje – keliasdešimt spektaklių ir simfoninių programų. S. Domarkas įkūrė Mažosios Lietuvos simfoninį orkestrą. Nuo 1998 metų jo rūpesčiu Klaipėdos muzikinis teatras rengia operos ir simfoninės muzikos festivalį „Muzikinis rugpjūtis pajūryje“. O nuo 2006 metų Plungėje vyksta Mykolo Oginskio tarptautinis festivalis. S. Domarkas yra šio festivalio meno vadovas. Įvertindama jo nuopelnus Plungė jam suteikė miesto garbės piliečio vardą, o Klaipėda - kultūros magistro apdovanojimą. Už nuopelnus Lietuvos kultūrai apdovanotas Lietuvos Respublikos Karininko ordinu. Jo brolis J. Domarkas yra Lietuvos Filharmonijos vyriausias dirigentas, brolis Eligijus Domarkas – Lietuvos operos ir baleto teatro režisierius, kuris jau 17 kartų režisavo ir mūsų Lietuvių Operos spektaklius.

Plungėje įvyko IV-asis tarptautinio Mykolo Oginskio festivalis. Renginio pradžioje iššautos trys salvės, skirtos Lietuvai, Plungei ir kunigaikščių Oginskių giminei. Nuo seno Žemaitijoje – **Plungės ir Rietavo** dvaruose Oginskiai garsėjo kaip dideli muzikos, meno mylėtojai, kultūros skleidėjai, menininkų mecenatai. Oginskio vardo festivalis ryškus ne tik Plungės, bet ir viso Vakarų Lietuvos krašto kultūriniame gyvenime, visuomet sutraukiantis gausius būrius klausytojų, pasiilgusių rimtosios klasikinės muzikos. Šiemet festivalio atidaryme kalbėjo min. pirm. Andrius Kubilius, dalyvavo Baltarusijos ambasadorius Vladimiras Drazinas. Programoje orkestrai iš Vilniaus, Latvijos ir Baltarusijos. Festivalį pradėjo Lietuvos simfoninis orkestras diriguojamas prof. Juozo Domarko ir Kauno valstybinis choras, vadovaujamas Petro Bingelio, atlikę kompozitoriaus Carl Orff sceninę kantatą „Carmina Burana“. Festivalyje grojo styginių orkestras „Camerata Klaipėda“, kuriam vadovauja smuikininkas Vilhelmas Čepinskas. Taip pat koncertavo Baltarusijos simfoninis orkestras. Liepojos filharmonijos simfoninis orkestras ir festivalio meno vadovo prof. S. Domarko suburtas jaunųjų Lietuvos muzikų Oginskio festivalio simfoninis orkestras. Festivalio scenoje dainavo solistai Algirdas Januta, Irena Zelenkauskaitė ir Giedrius Žalys. Žemaitijos muzikos ir meno mokyklų kameriniam orkestrui dirigavo Tomas Ambrozaitis. Tas kamerinis jaunųjų orkestro koncertas pavadintas „Rudens akvarelė Čiurlioniui“, nes tradiciškai vyksta kompozitoriaus gimimo diena.

Keturioliką kartą skambėjo Pažaislio bažnyčios varpas, skelbdamas muzikos baigiamąjį koncerto pradžią. Ekonominis sunkmetis nesumenkino festivalio programos. Baigiamajame koncerte dalyvavo Kauno simfoninis orkestras, dirigentas Modestas Pitrenas, Kauno valstybinis choras, kurio dirigentas Petras Bingelis ir Lietuvos solistai Raminta Vaičekauskaitė, sopranas, Vaidas Vyšniauskas, tenoras, Liudas Mikalauskas, bosas. Žodį tarė Kauno meras A. Kupčinskas, Šv. Kazimiero seserų kongregacijos vyresnioji sesuo Lidija teigė, kad Pažaislis, jo aplinka traukia žmogų į sakralinę erdvę, kai žmogus tampa geresnis, apmasto savo buvimo prasme ir tam daug padeda muzika.

Basakojai.

SOLIDARUMAS

Algimantas Zolubas

Prisiklausęs ir prisiskaitęs apie krizinę padėtį ir antikrizines priemones, rūgščiu veidu išėjau į Gedimino prospektą Vilniuje savo slogią nuotaiką skaidrinti. Ir iškart pasisekė: pastaruoju metu retai viešoje vietoje matomas, išdygo policininkas, kuris, pridėjęs dešinę prie kepurės snapelio, be jokių įžangų ištarė: „Kuo galėčiau padėti?“

Iki šiol iš policininko nėra tekę girdėti tokių paslaugos žodžių, todėl, juos išgirdus, reikėjo ko nors prašyti. Kadangi man tarsi nieko netrūksta, norėjau paprašyti užrišti atsirišusį bato raištelį (mano amžiuje lenktis sunkoka), tačiau, rodydamas savo batą, atkreipiau dėmesį į pareigūno kojas. O, dangau, – nustebau: policininkas buvo basas! Mečiau žvilgsnį į šoną, o ten visas pulkas basų policijos pareigūnų vaikštinėja. Štai čia iš tikrųjų pamačiau krizės pasekmes; vargšeliai apavo įpirkti nebegali.

Nepatirtas ar per perteklių prislopintas, staiga pagavo solidarumo jausmas. Nusiaviau savo batus ir išmečiau į šiukšliadėžę. (Jei nepirksiu, tai savo kieme prie atliekų konteinerių rasiu kitą porą). To solidarumo jausmo vedamas, drauge su paslaugiuoju pareigūnu, jau su skaidresne nuotaika, įsijungiau į basakojų vaikštynes.

Pajutęs solidarumo galią nuotaiką skaidrinti, pradėjau dažniau lankytis prie Seimo, Vyriausybės bei kitų valstybinių įstaigų, kur dažnai renkasi įvairūs rūgščiaveidžiai. Už kokio plakatėlio palaikymą ar šūksnius „gėda, gėda“, pasiklausau armonikos ar linksmų dainuškų, kartais organizatoriai dar ir pavaišina ar kitaip pamalonina. Namo pareinu be debesėlio veide ir su vėjeliu galvoje.

Tik su badautojais solidarizuotis napanorau. Kai pamačiau pakankamai imitusį badautojų vadą, jų nuoširdumu suabejojau. Pasirodo, neklydau: jie ir iki pietų nežiaumoję neiškentė.

Prisipažinti gėda, tačiau iš solidarumo su atliekų konteinerių lankytojais, panūdau patirti jų dalį. Susidūriau, žinoma, su smulkiu kliuviniu, tačiau jį nesunkiai įveikiau. Pasirodo, norint be kliūčių ir pavojaus gauti į kupra, naršyti po atliekų konteinerius reikalingas naršytojų gildijos mokestis: visam etatui – litras velnio lašelių, pusei – puslitis. Įsidarbinau puse etato. Ir ... neištvėriau.

Kai pradėjau naršyti po atliekų konteinerių prieigas ir po juos, aptikau daug kokybiškų ar remontuotinų baldų, įvairių statybinių medžiagų, dėvėtų, naujų (!), išeinančių iš mados drabužių, apavo, daugybę žaislų, vaikiškų vežimėlių, trumpai tariant, visko, kas buičiai reikalinga. O jau maisto „atliekų“ konteineriuose – galima visą „konteinerinių“ armiją išmaitinti. Kadangi nei pats, nei drauge su „bendradarbiais“ nepajėgėme tų turtų apvaldyti, bute „atliekos“ nebetilpo, pasitraukiau iš „darbo“, tačiau su visiškai skaidria nuotaika, nes įsitikinau, kad jokios krizės nėra; tokie atliekų kiekiai, kurių sąvartynai nebetalpina, randasi iš pertekliaus.

Lioviausi solidarizuotis ir su įvairiais protestuotojais, netikrų ašarų liejikais, nes patirtis prie konteinerių parodė, kad solidarumas reikalingas taupant, tausojant gėrybes ir įvairius išteklius, labai reikalingas ieškant ir surandant bei nušluostant, paprastai viešumos vengiančias, tikras ašaras. Kadangi pavieniui ką gera daryti nelengva, solidarumo jausmo skatinamas, prisijungiau prie labdaros, gyvulėlių globos, gamtosaugos organizacijų veiklos.

Dabar, pasinėręs į tą veiklą, nebeturiu laiko į tariamas negandas reaguoti, o išėjęs į Gedimino prospektą su šypsena, matau tik giedrius ir linksmus veidus. Neveltui sakoma: „Juoksies, – visas pasaulis juoksis, verksis, – verksis vienas“. Taigi solidarizuojuos su pirmaisiais, nuo verksnių šalinuos.

VILNIUJE BAŽNYTINIO PAVELDO MUZIEJUS

Vilniuje spalio 18 dieną buvo iškilmingai atidaromas Bažnytinio paveldo muziejus, įsteigtas prieš ketverius metus ir įkurdintas Šv. Mykolo bažnyčioje - Sapiegų giminės mauzoliejuje.

Bažnytinio paveldo muziejų 2005 m. spalio 7 d. įsteigė Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Formuojant muziejaus ekspoziciją Šv. Mykolo bažnyčioje, kurioje nuo sovietmečio veikė Architektūros muziejus, buvo pasitelkti Kelno (Vokietija) arkivyskupijos specialistai. Bažnytinio paveldo muziejaus ekspoziciją sukūrė Kelno ir Miunsterio (Vokietija) katedrų lobynų ekspozicijos autorė Ingrid Bussenius.

Pasak Bažnytinio paveldo muziejaus darbo grupės narės menotyrininkės dr. Sigitos Maslauskaitės, muziejaus ekspozicijos šerdis - auksakalystės šedevrai: didžioji gotikinė Vilniaus katedros monstrancija, šv. Stanislovo relikvijorius, XVI a. liturginiai indai. Tarp eksponatų - ir didžiausia Lietuvoje aukso taurė, didikų Sapiegų padovanota vienuolėms bernardinėms.

Altorinėje dalyje esančių vertybių link veda stiklo vitrinose išdėlioti puošnūs bažnytinės tekstilės pavyzdžiai, smilkytuvai, procesijų altorėliai, būgnai, naudoti bažnytinėse procesijose. Šoninėse vitrinose bažnyčios navoje rodomi baroko ir vėlesnių epochų kūriniai. Bažnyčios zakristijoje eksponuojami liturginiai drabužiai ir reikmenys, bažnyčios prieangyje ir vakarinėje jos dalyje išdėstyti procesijų reikmenys ir vyskupų insignijos. Liturginių drabužių ir reikmenų kolekcija pristatoma taip pat ir bažnyčios balkone.

Bažnytinio meno tyrinėtojų teigimu, Vakaruose bažnytinio meno muziejai yra kuriami katedrų lobynams saugoti. Bažnytinio paveldo muziejaus eksponatai iš esmės skiriasi nuo kitų muziejų ekspozicijų: jie tarnauja liturgijai ir, kiek tai įmanoma meno kūrinių išsaugojimo požiūriu, šiai paskirčiai tarnaus ir ateityje, todėl muziejaus ekspozicija bus nuolat kintanti.

Pasak muziejaus ekspozicijos kūrėjų, restauruotame Šv. Mykolo bažnyčios ir moterų bernardinių vienuolyno ansamblyje sudarytos puikios sąlygos saugoti žymiausias Lietuvos bažnytinio paveldo vertybes ir jas deramai pristatyti visuomenei. Architektė restauratorė Aušra Gvildienė sako, kad buvusio bernardinių vienuolyno patalpos nebuvo pritaikytos saugykloms, todėl

Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje Vilniuje iškilmingai inauguruotas Bažnytinio paveldo muziejus, kuriame saugomas ir eksponuojamas Vilniaus katedros lobynas. Muziejaus atidarymo iškilmėse dalyvavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, kiti aukštieji dvasininkai, Prezidentė Dalia Grybauskaitė, Seimo Pirmininkė Irena Degutienė, kultūros ir meno atstovai.

ELTA

jas teko įrengti po vidiniu kiemeliu sumūrijus akmenines sienas. Vienoje iš pačių saugiausių patalpų po žeme bus saugomas ir neįkainojamos vertės Vilniaus katedros lobynas.

„Šv. Mykolo bažnyčioje 37 metus buvo Architektūros muziejus, todėl ji neblogai išsilaikė, tačiau vienuolyno patalpos buvo labai apleistos, ne kartą degusios, todėl stengėmės išsaugoti, kas tik įmanoma. Vienuolyne atidengėme keletą sienų tapybos fragmentų, bažnyčioje atkūrėme rustikos struktūrą, keletą sienų tapybos fragmentų, languose buvę vitražai bus eksponuojami, tačiau susidėvėjusius medinius XIX a. laiptus prie vargonų saugumo sumetimais teko pakeisti akmeniniais”, - vardijo restauratorė.

Muziejaus atidarymo proga į Šv. Mykolo bažnyčią sugrįžo šoninius altorius kadaise puošę šv. Mykolo ir šv. Klaros atvaizdai, o centrinį altorių puošia garsiosios Sapiegų Madonos paveikslo,

kurio originalas saugomas Vilniaus arkikatedroje, replika. Šv. Mykolo bažnyčios varpinėje vėl skamba trys restauruoti XVIII a. varpai.

Nuo 2006 m. Bažnytinio paveldo muziejus surengė penkias temines parodas Lietuvos valstybiniame muziejuje ir Vilniaus Katedros lobyno parodą Varšuvos pilyje bei Krokuvos Vavelyje.

Pasak S. Maslauskaitės, bi lietai į Bažnytinio paveldo muziejų kainuos ne brangiau negu į valstybinius muziejus, vieną dieną per mėnesį muziejų bus galima aplankyti nemokamai, taip pat bus taikomos nuolaidos pensininkams, studentams, moksleiviams.

Vilniaus Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčią 1594 m. pastatydino jos fundatorius, LDK valstybės veikėjas Leonas Sapiega. Bažnyčios altorinėje dalyje tebėra puošnus Leono Sapiegos ir jo dviejų žmonų antkapinis paminklas, laikomas didžiausiu Lietuvoje memorialiniu statiniu.

(LGĖTIC)

SKULPTORIUI - BAUDA UŽ NEGRAŽINTĄ POSTAMENTĄ

Klaipėda, spalio 9 d. (LGĖTIC). Klaipėdos apylinkės teismas penktadienį skyrė skulptoriui Stasiui Mišeikiui 50 litų baudą už tai, kad negrąžina savavališkai paimto istorinio postamento į Klaipėdos miesto senąsias kapines.

Senovinį postamentą skulptorius S. Mišeikis paėmė be leidimo ir panaudojo kurdamas paminklą Sąjūdžio dvidešimtmečiui, kuris pastatytas Klaipėdos pietinėje dalyje įrengtame parke.

Kultūros paveldo departamento (KPD) Klaipėdos teritorinis padalinys reikalavo, kad S. Mišeikis senovinį postamentą grąžintų į savo vietą kapinėse. S. Mišeikis šio nurodymo nevykdė, todėl kreiptasi į teismą dėl baudos skyrimo. Už tokių nurodymų nevykdymą gresia bauda iki tūkstančio litų, o už pakartotinį nevykdymą - iki 3 tūkstančių litų.

Antkapio dalis - postamentas - iki šio incidento buvo eksponuojamas senosiose Klaipėdos miesto kapinėse.

Antkapio dalis - postamentas - iki šio incidento buvo eksponuojamas senosiose Klaipėdos miesto kapinėse.

ARTĖJA GYVENTOJŲ SURAŠYMAS

„Visi iki vieno... Nė vieno pamiršto! (Everyone in, no one left out)“ - toks 2010 metų gyventojų surašymo (Census) šūkis, skatinantis visus gyventojus užpildyti popierius, praneša „WBBM“.

Surašymo anketos bus išsiųstos paštu arba pristatytos į visus Jungtinių Valstijų namų ūkius iki 2010 m. kovo mėnesio. Skaiciavimas prasidės 2010 m. balandžio 1 d.

Anketoje gyventojų bus prašoma pateikti informaciją apie jų gyvenamąjį būstą, sakoma gubernatoriaus Pat Quinn spaudos pranešime. Klausimynas bus vienas trumpiausių istorijoje - tik dešimt klausimų, į kuriuos atsakyti galima per dešimt minučių.

„Tai Amerikos dalis. Turime įsitikinti, kad žinome, kiek mūsų yra. Svarbus kiekvienas amerikietis“, pasakė

Illinois valstijos gubernatorius Pat Quinn.

Quinn primygtinai prašo visų gyventojų atsiųsti duomenis, kaip kad to reikalauja JAV Konstitucija.

Dr. Robert Groves, gyventojų surašymo biuro direktorius, sako, kad „šiemet pirmą kartą siunčiama 13 milijonų anketų dviem kalbomis. Vienoje lapo pusėje anglų kalba, kitoje - ispanų“.

Groves sako, kad tikslumo reikia ne vien statistiniais tikslais, taip pat to reikalauja Konstitucija. Anksčiau šiemet jau buvo pranešta, kad Baltieji Rūmai pirmą kartą prižiūrės surašymą. Quinn tame nemato nieko bloga.

Quinn nurodė ir naują interneto svetainę su informacija apie gyventojų surašymą ir apie tai, kaip piliečiai gali prisidėti: www.Census.Illinois.gov.

Labai laukiam

NAUJŲ *DIRVOS* SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaido šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2009 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal suitelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardėirvardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

FILMAS APIE ŽALGIRIO MŪŠĮ – NUGALĖTOJAS GALI BŪTI NE JOGAILA, O VYTAUTAS

Varšuva, spalio 20 d. Lietuvai ir Baltarusijai ketinant bendrai kurti filmą apie Žalgirio mūšį, įtakingas Lenkijos dienraštis *Gazeta Wyborcza* svarsto, kad jo scenarijui gali didelę įtaką turėti skirtingas istorinių asmenybių vertinimas Lietuvoje ir Baltarusijoje bei Lenkijoje. Scenarijui gali būti svarbus Lietuvos didžiosios kunigaikštystės ir Lenkijos indėlio į pergalę prieš kryžiuočius vertinimas. „Negalima atmesti galimybės, jog 1410 metų Žalgirio mūšio laimėtojas bus ne Lenkijos karalius Vladislavas Jogaila, kuris Baltarusijoje laikomas išdaviku, o Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas - Lietuvos ir Baltarusijos patriotas“, - rašo *Gazeta Wyborcza*.

Lietuva filmą apie Žalgirio mūšį ketina kurti kartu su Baltarusija, tačiau, pasak kultūros min. R. Vilkaičio, jį baigti iki 2010 m. liepos, kai bus švenčiamos 600-osios mūšio metinės, neįmanoma. **LGITIC**

DIRVAI AUKOJO

J.Raibys, Ventura, CA.....150
G.Plukas, Santa Monica, CA
A.A. Aldonos Juodvalkienės prisiminimui.....100
M.Vilutis, St. Petersburg, FL.....75
G.Plukas, Santa Monica, CA.....52
Č.Šatkas, Kirtland, OH.....50
Danutė ir Jurgis Vidžiūnai, Chicago, IL50
V.Vidžiūnas, Chicago, IL....50
Kun.J.Bacevice, Clev., OH.45
R.Bitėnas, Bronxville, NY .45
K.Ripskis, Phoenix, AZ.....45
B.Saulėnas, Toronto, CAN.43
V.Gilys, Sun City, CA.....28
R.Nasvytis, Lakewood, OH.28
J.Sabal, Rocky River, OH ..28
S.Abraitis, Garrettsville, OH.25
A.Petrauskis, Euclid, OH ...25
V.Janukaitis, Detroit, MI20
A.Šilbajoris, Ormond Beh., FL.....20
A.Jurkūnas, St. Petersburg, FL15
N.Chernetzky, Beachwood, OH10
Z.Duchmanas, Wickliffe, OH10
J.Minkūnas, Jersey City, NJ.10
E.Remeža, Manhasset, NY...5
R.Šlepetyš, Brick, NJ3
A.Babickienė, Cleveland, OH2
D.Kačinskaitė-Benedict, Mt Prospect, IL2
A.Pliodžinskas, Houston, TX2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

A.† A. VYTAUTAS KASNIŪNAS, Sr.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad šių metų spalio 13 d. 9:15 val. ryto Vytautas iškeliavo į Amžinybę.

Vytautas gimė 1914 m. balandžio 10 d. Joniškyje, Lietuvoje. Gyveno Beverly Shores, IN.

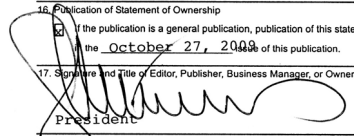
Nuliūdę liko: žmona Ieva Ašmantaitė–Kasniūnienė, Sūnus Vytautas Jr. su žmona Jolyte Pleiryte ir anūkai Vytas III su žmona Tracy ir Nina, sūnus Marius su žmona Rasa Narutyte ir anūkai Julius, Algis ir Vija.

Vytautas baigė Mokslų Akademiją, Vilniaus universitete, studijavo žurnalistiką, buvo skautininkas, plačiai reikšėsi lietuvių visuomeninės veikloje.

Vietoj gėlių, prašom aukoti Šv. Mišioms arba Jėzuitų gimnazijose Kaune ir Vilniuje.

A.†A. Vytautas buvo pašarvotas spalio 16 d., penktadienį, nuo 3:00 iki 9:00 val. vak. Petkaus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. Lemont. Laidotuvės vyko spalio 17 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto iš laidojimo namų, velionis buvo palydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio Misijos bažnyčią, kurioje 10:00 val. ryto buvo aukojamos Šv. Mišios. Po Mišių a.a. Vytautas buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuliūdusi šeima

UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)											
1. Publication Title DIRVA		2. Publication Number <table><tr><td>1</td><td>5</td><td>7</td><td>-</td><td>5</td><td>8</td><td>0</td></tr></table>		1	5	7	-	5	8	0	3. Filing Date September 30, 2009
1	5	7	-	5	8	0					
4. Issue Frequency bi-weekly		5. Number of Issues Published Annually 26		6. Annual Subscription Price 55.00							
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®) 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH 44119-0010				Contact Person A.V. Matulionis Telephone (include area code) 1-216-531-8150							
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer) P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010											
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank) Publisher (Name and complete mailing address) American Lithuanian Press & Radio Assn. "Viltis" P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010 Editor (Name and complete mailing address) Vytautas Radzius 2713 West 71st St., Chicago, IL 60629-2005 Managing Editor (Name and complete mailing address) n/a											
10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.) Full Name American Lithuanina Press & Radio Assn. Complete Mailing Address P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010											
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box ☒ None Full Name n/a Complete Mailing Address											
12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one) ☐ The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes: ☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months ☐ Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement) PS Form 3526, September 2007 (Page 1 of 3 (Instructions Page 3)) PSN 7530-01-000-9931 PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com											
13. Publication Title DIRVA		14. Issue Date for Circulation Data Below September 29, 2009									
15. Extent and Nature of Circulation		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months		No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date							
a. Total Number of Copies (Net press run)		1000		1000							
(1) Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)		637		583							
b. Paid Circulation (By Mail and Outside the Mail)		n/a		n/a							
(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)		n/a		n/a							
(3) Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®		31		29							
(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g. First-Class Mail®)		121		133							
c. Total Paid Distribution (Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))		789		745							
d. Free or Nominal Rate Distribution (By Mail and Outside the Mail)		45		-0-							
(1) Free or Nominal Rate Outside-County Copies included on PS Form 3541		45		-0-							
(2) Free or Nominal Rate In-County Copies included on PS Form 3541		n/a		n/a							
(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g. First-Class Mail)		23		27							
(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)		8		8							
e. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15d (1), (2), (3) and (4))		76		35							
f. Total Distribution (Sum of 15c and 15e)		865		780							
g. Copies not Distributed (See Instructions to Publishers #4 (page #3))		135		220							
h. Total (Sum of 15f and g)		1000		1000							
i. Percent Paid (15c divided by 15f times 100)		91.2		95.5							
16. Publication of Statement of Ownership ☒ If the publication is a general publication, publication of this statement is required. Will be printed in the October 27, 2009 issue of this publication. ☐ Publication not required.											
17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner President				Date 9-30-2009							
I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).											
PS Form 3526, September 2007 (Page 2 of 3)											

ČIKAGOS MARATONAS

Šių metų spalio 11 d., vykusiame Čikagos maratone dalyvavę lietuviai pirmą kartą bėgo kaip vieninga komanda. Tautiečius sportininkus entuziastingai palaikė būrys tautinė atributika pasipuošusių sirgalių, mojuojančių trispalvėmis, tūkstantmečio vėliava ir nepaliaujamai skanduojančių „Lietuva“. Viename garsiausių pasaulio maratonų lietuviai dalyvavo kartu su daugiau nei 45 tūkstančiais kitų bėgikų.

Dar balandžio mėnesį trys Čikagos lietuviai **A. Bučas, D. Ruževičius ir S. Zenkevičius** kreipėsi į generalinį konsulatą Čikagoje ir iškėlė idėją suvienyti miesto maratoną bėgsiančius lietuvius. Kelis mėnesius konsulate registravosi sportininkai, norintys savo bėgimą skirti Lietuvos tūkstantmečiui paminėti. Galiausiai maratonui susibūrė 23 asmenų komanda, kuriai akcijos rėmėjas AB „Audimas“ dovanojo marškinėlius iš lietuviškos Olimpinės kolekcijos.

Ankstyvą sekmadienio rytą bėgikų grupė susirinko Lietuvos konsulate, kur juos pasitiko konsulato darbuotojai, sveikino generalinė konsulė S. Aniulienė, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos ŠALFASS pirmininko L. Misevičiaus laišką perskaitė D. Ruževičius. Sportininkams buvo išdalinti „Audimo“ marškinėliai, o čia pat būriavosi bėgikus atlydėję artimieji ir draugai – gerai nusiteikusi palaikymo grupė. Vėliau maratono dalyviai bei veidus trispalvėmis išpiešę ir vėliavomis nešini sirgaliai patraukė starto linijos link. Splavinga eisena traukė smalsius sudomintų praeivių žvilgs-

Čikagos maratono lietuvių komandos bėgikai. R. Astrausko nuotr.

nus.

Prie septynioliktos distancijos mylios žymos veikė Amerikos lietuvių sirgalių punktas, kur nepabūgę rudėnį šaltuko komandos bėgikų nekantriai laukė ir linksmis šūkiomis sveikino tautiečiai. Džiugu, kad visi komandos nariai sėkmingai įveikė daugiau nei 42 kilometrų distanciją ir buvo apdovanoti suvenyriniais Čikagos maratono medaliais. Greičiausiai iš lietuviškos komandos narių distanciją nubėgo **Lizbeth Nieves, Rasa Palionytė** bei **Marta Sereivaitė** moterų grupėje ir **Robertas Zaicevas, Vygantas Kelertas** bei **Vilmantas Gurskas** vyrų tarpe.

Vakare sportininkus ir palaikymo komandą susirinkti maloniai pakvietė restoranas „Kunigaikščių užėja“. Susibūrimo metu šešiems geriausiems maratoną įveikusiems tūkstantmečio bėgikams ŠALFASS atstovas **Rimantas Dirvonis** įteikė organizacijos įsteigtus medalius, kartu buvo pagerbti visi bėgime dalyvavę sportininkai, dėkoti akcijos organizatoriams ir rėmėjams. Lietuvių komandos narys **Rimantas Šimkevičius** savo suvenyrinį Čikagos maratono medalį dovanojo generaliniam konsulatui. Dovana pirmosios

maratono akcijos atminimui gražiai papildys konsulato ekspoziciją.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje dėkoja visiems prisidėjusiems prie akcijos organizavimo ir įgyvendinimo.

Greičiausiai maratoną nubėgę lietuviškos komandos sportininkai (trukmė ir bendra vieta maratone): **Lizbeth Nieves** (03:54:03, 9476), **Rasa Palionytė** (04:20:41, 16281), **Marta Sereivaitė** (05:28:56, 29226). **Robertas Zaicevas** (02:42:04, 203), **Vygantas Kelertas** (02:55:25, 532), **Vilmantas Gurskas** (03:09:40, 1461).

Visi maratono bėgimą Lietuvos tūkstantmečiui skyrę sportininkai: **Darius Audickas, Rimvydas Bilevičius, Tomas Bliujus, Valentinas Boheravičius, Andrius Bučas, Audrius Dauderis, Birute Gruzinskienė, Vilmantas Gurskas, Artūras Juronis, Mindaugas Kairys, Bronius Kazėnas, Vygantas Kelertas, Robertas Lisauskas, Lizbeth Nieves, Rasa Palionytė, Darius Piščikas, Marta Sereivaitė, Gintautas Stanikūnas, Tadas Stonkus, Rimantas Šimkevičius, Zenonas Šimkevičius, Robertas Zaicevas, Saulius Zenkevičius.**

LR Generalinio konsulato inf.

2009 M. METINIS, VISUOTINIS ŠALFASS SUVAŽIAVIMAS

Visuotinį 2009 m. Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) suvažiavimą rengia organizacijos Centro valdyba, lapkričio 21 d., šeštadienį Lietuvių namuose 877 East 185-th St., Cleveland, OH 44119. Tel. pasiteirauti: 440-669-4145. Suvažiavimo pradžia – 11:00 val. ryto.

Pagal ŠALFAS s-gos statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja visų sąjungoje registruotų sporto klubų rinktieji atstovai, jų pirmininkai arba įgaliotiniai, ŠALFASS rinktieji bei skirtieji pareigūnai, mūsų organizacijos garbės nariai.

Patariamąjį balsą teise dalyvauti kviečiami su sportu susiję darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų, ypač jaunimo, bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu judėjimu besidomintieji

asmenys.

Išsami informacija pranešama sporto klubams bei ŠALFASS pareigūnams. Organizacijos ir asmenys, norintys gauti smulkesnės informacijos ar teikti pasiūlymus, prašomi kreiptis į ŠALFASS Centro valdybos pirmininką **Lauryną R. Misevičių** 37 Elliot Pl., Edison, NJ 08817. Tel. 732-317-9195, el. paštas larrykaunas@yahoo.com arba į Sąjungos gen. sekretorių **Algirdą Bielskų**, adresu 18621 Neff Rd. Rm. C-208, Cleveland, OH 44119. Tel. 216-481-3785; el. paštas vcurlionis@msn.com.

Šeštadienio vakare neteks nuobodžiauti, nes puikiai žinomas, specialiai atvykstantis iš Lietuvos, „country“ žanro dainininkas-gitaristas, bardas **Virgis Stakenas** surengs įdomų, nuotaikingą koncertą, Lietuvių namų auditorijoje. Pradžia – 7:00 val. vakaro. Visi kviečiami apsilankyti.

ŠALFASS CENTRO VALDYBA

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.

Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204